

Henrik Fyhn Madsen
Korsagervej 6
6600 Vejen

Dato: 01.11.2013
Sagsnr.: 13/24966
E-mail: Teknik@vejenkom.dk
Web: www.vejenkom.dk
Tlf: 7996 5000

Miljøgodkendelse

Mink og Kvæg

Indholdsfortegnelse

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug	3
Resumé.....	3
Indledning	3
1 Afgørelse.....	6
Godkendelsens varighed, retsbeskyttelse og revurdering	6
Vilkår for afgørelsen.....	7
Offentliggørelse/høring, klageadgang og udnyttelse af godkendelsen	11
Høring af udkast til offentliggørelse	11
Indkomne høringsbidrag og kommunens vurdering	11
Offentliggørelse af afgørelse og underretning af modtagere af afgørelsen	11
Udnyttelse af godkendelsen.....	11
2 Kort beskrivelse af husdyrbruget	11
Grundlag for sagsbehandling.....	12
Dyrehold og driftsform	12
Det nuværende husdyrhold	12
Det fremtidige husdyrhold	12
Anlæg	12
Arealer	14
3 Redegørelse og vurdering	19
Generelle forhold	19
Husdyrproduktionen	19
Anlæg og begrænsning af eventuelle gener for naboer	20
Lokalisering og Planrammer.....	20
Husdyrgødning og opbevaringsanlæg.....	22
Ammoniakfordampning	22
Lugt	23
Spildevand	24
Til- og frakørselsforhold	25
Udbringning af husdyrgødning	26
Støj.....	27
Fluer og skadedyr	27
Støv	28
Lys.....	28

Oplag af olie og kemikalier	28
Affald	28
Anvendelse af bedste tilgængelige teknik - BAT.....	29
Ejendommens påvirkning af beskyttet natur – ammoniak.....	33
Påvirkning af ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000 områder (kategori 1 naturområder)	33
Påvirkning af ammoniakfølsomme naturtyper udenfor Natura 2000 områder (kategori 2 naturområder)	34
Påvirkning af øvrige naturområder (kategori 3 naturområder)	34
Arealernes påvirkning af natur, jord og vand.....	36
Arealvurdering nabokommune	36
Sædskifte.....	36
Beskyttede naturområder.....	37
Nitratudvaskning til grundvand	38
Nitrat til overfladevand	39
Fosfor	42
Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter	44
Hensynet til landskab, kulturhistorie og rekreative områder	45
Anlæggets udformning	45
Anlæggets placering i landskabet	46
Landskabelige værdier	46
Kulturhistoriske værdier i tilknytning til arealerne	48
Husdyrbrugets ophør	49
Alternative muligheder	49
Sammenfatning.....	49
4 Øvrige forhold	50
Byggeri, vandindvinding og spildevandsafledning	50
Høringsberettigede	50
Kopimodtagere af afgørelsen	50
Bilagsoversigt	50

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug

Ejendomsnummer	5750026680
Matrikelnummer	9a m.fl., Estrup Hgd., Malt 6600 Vejen
CVR	25807456
CHR	45412
Ejendommens ejer	Henrik Fyhn Madsen
Husdyrbrugets ejer	Henrik Fyhn Madsen
Husdyrbrugets kontaktperson	Henrik Fyhn Madsen

Resumé

Vejen Kommune har modtaget ansøgning om miljøgodkendelse til ændring af husdyrbruget på Korsagervej 6, Vejen. Projektets indhold og kommunens afgørelse er beskrevet i kort form i nedenstående resumé.

Projektet omfatter udvidelse af minkproduktion og ændring af sammensætning af kvægholdet. Samlet svarer ændringen af husdyrproduktionen til et fald på 110 DE fra 257 DE til 147 DE.

I forbindelse med ændringen ønskes der opført 2 minkhaller, hver med 16 rækker. Eksisterende kostald med sengebåse ændrer anvendelse til kvier.

Lugtgenekriterierne fra husdyrbrugets anlæg til nærmeste byzone og samlet bebyggelse er 200 m og nærmeste nabo 100 m.

Anlægget og udbringningsarealerne påvirker ikke Natura 2000-områder, § 7-arealer og særlige følsomme § 3-naturtyper.

På husdyrbrugets udbringningsarealer udbringes husdyrgødning svarende til 1,4 DE pr. ha.

Bortset fra mark 20-0 er alle udbringningsarealerne placeret i nitratfølsomme indvindingsområder.

Anlæggene er placeret inden for det kulturhistoriske værdiområde omkring herregårdslandskab med Estrup Hovedgård og Malt Kirke, men det vurderes ikke at forringe området.

Indledning

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en ændring af husdyrbruget på Korsagervej 6, 6600 Vejen i Vejen Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, har Vejen Kommune vurderet det ansøgte projekt. Vurderingen fremgår af afsnit 3 "Redegørelse og vurdering" og er sammen med ansøgningen baggrund for miljøgodkendelsens vilkår.

Udkastet har været fremlagt i høring hos ansøger i 3 uger, hvor der var mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet.

Orientering om høring af udkast til miljøgodkendelse har været sendt til naboer og parter i sagen.

Orientering af naboer er sket i en afstand fra ejendommen svarende til den beregnede genegrænse for byzone, dog minimum 300 meter, idet Vejen Kommune vurderer, at ejendomme indenfor denne grænse vil kunne forventes berørte af ændringer på ejendommen.

Der er ikke indkommet bidrag i forbindelse med høringen.

Vejen Kommune den 1. november 2013

Helle Frank Jensen

Teknik og Miljø
Rådhuspassagen 3
6600 Vejen

Copyright alle kort og luftfoto: copyright DDO®, ©COWI

Ansøgning

Vejen Kommune har den 5. juli 2013 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget Korsagergård, Korsagervej 6, 6600 Vejen matr. nr. 9a, m.fl. omhandlende følgende:

- etablering af 2 lukkede minkhaller på 78 m * 38 m med 16 rækker i forbindelse med eksisterende minkhaller
- udvidelse af minkbesætningen fra 1.000 årtæver til 3.000 årstæver, svarende til en udvidelse på 66 DE
- ændring af malkekvægbesætningen til besætning udelukkende med opdræt svarende til en nedgang fra 182 DE til 59 DE
- ophør med slagtesvineproduktionen svarende til en nedgang på 46 DE.

Vejen Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen og kommunens registreringer.

1 Afgørelse

Vejen Kommune godkender det ansøgte efter § 11 i Husdyrgodkendelsesloven¹ på vilkår som angivet efterfølgende.

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold, staldanlæg og udbringningsarealer.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrgodkendelsesloven. Øvrige relevante tilladelser, godkendelser og/eller dispensationer skal indhentes særskilt.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Vejen Kommune, ligesom der skal søges tilladelse til eventuel nedrivning af eksisterende anlæg.

Godkendelsens varighed, retsbeskyttelse og revurdering

Efter den fastsatte udnyttelsesfrist for miljøgodkendelsen gælder det, at hvis miljøgodkendelsen ikke udnyttes (helt eller delvist) i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år (kontinuitetsprincippet).

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dette betyder, at vilkårene inden for denne periode kun kan ændres, hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse. Der henvises til reglerne i Husdyrgodkendelseslovens § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal jf. § 17 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug" - Bekendtgørelse nr. 294 af 31/03/2009 regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år, dvs. i 2021.

Ændringer af udbringningsarealet for den kommende planperiode skal jf. §§ 15 og 16 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug" anmeldes til kommunen senest 1. august. Kommunen vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare. Kommunens tilkendegivelse gives inden 1. oktober. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen enten trækkes tilbage, eller der kan fremsendes en ny. En ny anmeldelse skal i givet fald være kommunen i hænde senest 15. oktober. Hvis kommunen har indsigelser imod de nye arealer meddeles det inden 31. december.

Ansøger ønsker at have 5 år til ændringen. Begrundelsen for dette er, at malkekvægbesætningen skal afvikles, der skal laves kontrakt om kviehotel, og der bygges nye minkhaller i to etaper samt, at ansøger ønsker at basere produktionsudvidelsen af mink på eget opdræt.

---

¹ "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" - nr. 1572 af 20.12.2006.

Vilkår for afgørelsen

Vejen Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som det er beskrevet overfor kommunen i ansøgningen, ansøgning nr. 54763, version nr. 2, 22.08.2013. På baggrund af ansøgning og kommunens vurdering meddeler Vejen Kommune godkendelse på følgende vilkår:

Generelle forhold

1. Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er påbegyndt inden 5 år efter meddelt afgørelse. Ved påbegyndt udnyttet menes, at eventuelt byggeri er startet, eller ændring/udvidelse af dyrehold er indledt.
2. Senest 5 år efter at godkendelsen er meddelt skal udvidelsen af dyreholdet være afsluttet. Den del af besætningsændringen, der ikke er sket indenfor de 5 år, bortfalder.
3. Hvis staldanlæg ikke etableres i det godkendte omfang, udløser det krav om tillæg med justering af BAT-niveau.

Information om ændringer på husdyrbruget

4. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.
5. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse kan ske inden for rammerne af denne godkendelse.

Husdyrproduktionen

6. Husdyrbrugets maksimalt tilladte produktionsomfang og sammensætning

Dyreart, type og alder/vægtafgrænsning/ydelse	Antal	Enhed	Dyreenheder, DE
Mink	3.000	Årstæver	100
Kvier, tung race, 6 – 24 mdr.	124	Årsdyr	58,9
I alt			158,9

7. Det maksimale dyrehold beregnet over et planår må ikke overstige det samlede godkendte antal dyr indenfor hver dyretype.

Foranstaltninger for at undgå forurening

8. Der skal udarbejdes en afløbsplan for anlæggets rørledninger til afledning af flydende husdyrgødning, ensilagesaft, spildevand og regnvand - senest ved udnyttelsesfristens udløb. Afløbsplanen inkl. eventuelle bemærkninger hertil skal udarbejdes af autoriseret kloakmester eller andet uvildigt godkendt firma. Afløbsplanen skal være tilgængelig for myndigheden ved miljøtilsyn.
9. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf.: 112.

10. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Beholdere til flydende husdyrgødning m.m., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, skal gøres uanvendelige til opbevaring af flydende husdyrgødning m.m., hvis de afmeldes beholderkontrollen. Al miljøaffald skal bortskaffes for egen regning efter den til hver tid gældende lovgivning.

Opbevaringsanlæg

11. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på husdyrbruget.
12. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast husdyrgødning på mindst 3 måneder på husdyrbruget.
13. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
14. Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, der ikke lever op til § 18 i husdyrgødningsbekendtgørelsen, skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opdages, og pumpningen i så fald kan afbrydes.
15. Transport af gylle fra gyllebeholdere foregår med selvlæssende gyllevogn. Såfremt der på et senere tidspunkt gøres anvendelse af fastmonteret pumpeanlæg på gyllebeholdere, skal der, hvor der pumpes, etableres en støbt plads med afløb til gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild umiddelbart efter, at den daglige påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal ind mod gyllebeholderen afgrænses af en jernbetonmur eller andet, som sikrer mod påkørsel af denne.

Støjgrænser

16. Virksomhedens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB (A) må i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land ikke overstige følgende værdier.

I: i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land

3

	Tidsrum	Støjgrænser I
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 22.00	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB(A)
Alle dage	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 – 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

17. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende dokumentere, at ovenstående vilkår om støj er overholdt. En sådan dokumentation kan højst kræves én gang årligt.

Dokumentation skal ske ved måling/beregning af den støj, aktiviteterne påfører omgivelserne. Målingerne/beregningerne skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledninger nr. 5/1984, nr. 6/1984 og nr. 5/1993.

Målingerne/beregningerne skal foretages af et målefirma/institut, som er uvildigt, og som af Miljøstyrelsen er godkendt til at udføre dette arbejde.

Fluer og skadedyr

18. Minkfarmens drift må ikke give anledning til fluegener, som af tilsynsmyndigheden vurderes værende væsentlige for området.
19. Der skal på ejendommene foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium².
20. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v).
21. Der skal foretages forebyggende indsats overfor rotter. Indsatsen skal foretages af et autoriseret firma.

Støv

22. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Lys

23. Lys fra ejendommen må ikke være generende udenfor ejendommens skel.
24. Natbelysning i stalden må være maks. 10 lux Alternativt skal lyset være slukket.
25. Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen.

Spildevand

26. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, så unødigt spild undgås.
27. Vaskevand fra rengøring af staldene, skal opsamles i beholder og må herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opsamlingsbeholderen skal have en kapacitet svarende til mindst en afvaskning af staldene.
28. Al vask af dyretransport vogn samt af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, skal foregå på støbt/tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.

Oplag af olie, kemikalier etc.

29. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
30. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
31. Olie- og kemikalieprodukter skal opbevares under tag på tæt bund uden afløb. Der skal være mulighed for at opsamle spild svarende til rumfanget af den største behol-

---

² "Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr", www.dpil.dk

der. Dette gælder dog ikke olie, der opbevares i godkendte olietanke jf. "Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke mv." (Bek. nr. 1321 af 21. december 2011).

Affald

32. Opbevaring af olie- og kemikalieaffald skal ske på samme måde som angivet i vilkårene vedrørende håndtering og opbevaring af olie og kemikalier.

Udbringning af husdyrgødning

33. Udbringningsarealerne må ikke tilføres anden organisk gødning (f.eks. slam, mucosa, m.m.) medmindre udvaskningskravene til grund- og overfladevand dermed overholdes. Dette skal dokumenteres ved beregninger for udvaskning fra arealerne med den konkrete samlede tilførsel af husdyrgødning og anden organisk gødning. Beregningerne skal udføres i www.husdyrgodkendelse.dk eller et tilsvarende beregningssystem og indsendes til kommunen.
34. Transport af husdyrgødning til udbringningsarealer, der er beliggende mere end 10 km fra ejendommen, skal ske med lastbil.

Nitratudvaskning

35. Der skal på bedriftens udbringningsarealer være mindst 26 % ekstra efterafgrøder, udover de til enhver tid gældende generelle krav om efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode, eftervirkning og kvælstofgødskning. De ekstra efterafgrøder kan ikke erstattes af andre alternativer.
36. Markstakke for ensilage og dybstrøelse må ikke placeres i nitratfølsomme indvindingsområder.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

37. Der skal etableres gødningsrender med en bredde på mindst 36 cm i de nye haller (Situationsplan, figur 1, bygning 1 og 2).
38. Samtlige gødningsrender skal tømmes mindst 2 gange ugentligt med højst 4 dage imellem. Tømning af gødningsrenderne kan i perioder med længerevarende hård frost undlades.
39. Pelsdyrene skal tildeles halm ad libitum ovenpå redekasserne.

Egenkontrol

40. Husdyrbruget skal føre registreringer over den til enhver tid eksisterende produktion på husdyrbruget. Registreringerne kan bestå af gødningsregnskaber og opgørelse over foderdage for kvierne og/eller lignende. Opgørelsen af husdyrholdet på ejendommen skal for kvierne opgives som et årgennemsnit af antal dyr for hver race (stor race eller jersey) på grundlag af bilag 1 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, opgørelsen foretages pr. planår. For mink skal opgørelsen ske ud fra antal årstæver. Følgende skal føres i en driftsjournal, der skal opbevares mindst 5 år på bedriften, og data skal være tilgængelige ved miljøtilsyn på ejendommen:
  - Dato for aflæsning af el-forbrug og vandforbrug samt de aflæste værdier.
  - Årsopgørelse over forbruget af dieselolie og/eller fyringsolie (år og mængder).

- Dato for service og evt. brud på drikkevandsinstallationer eller øvrige vandinstallationer.
- Dokumentation for etablering af ekstra efterafgrøder f.eks. i form af gødningsregnskaber, markplaner eller ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen.
- Registrering af tidspunkt og forbrug af midler til fluebekæmpelse
- Registrering af tidspunkt og metode til rensning i, under og omkring burene.
- Registrering af tidspunkt og dato for tømning af gødningsrender.

Offentliggørelse/høring, klageadgang og udnyttelse af godkendelsen

Høring af udkast til offentliggørelse

Udkastet til miljøgodkendelse sendes i høring i 3 uger fra den 11. september til den 2. oktober 2013 hos ansøger samt andre, der har anmodet om at få udkastet tilsendt.

Orientering om udkast til miljøgodkendelse sendes til alle borgere, der er part i sagen (herunder naboer, bortforpagtere af udbringningsarealer og produktionsanlæg samt gyllemottagere). Udkastet eftersendes ved henvendelse herom.

Indkomne høringsbidrag og kommunens vurdering

Udkast til godkendelsen har været sendt i høring hos ansøger og parter i sagen, som ikke har haft kommentarer.

Offentliggørelse af afgørelse og underretning af modtagere af afgørelsen

Kommunens godkendelse vil blive offentliggjort i Ny Tirsdag og Ugeavisen Holsted Brørup Vejen i uge 46.

Kopi af godkendelsen er sendt til parter og interessenter, der har anmodet om høringsudkast og haft kommentarer hertil samt organisationer og myndigheder, der fremgår af afsnittet "Øvrige forhold".

Der kan klages over kommunens afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet senest 11. december 2013 kl. 15.30 jf. vedlagte klagevejledning (bilag 1). Modtagere af orienteringsbrev samt kopimottagere af afgørelsen er angivet i afsnit 4 "Øvrige forhold".

Udnyttelse af godkendelsen

Du kan udnytte godkendelsen uanset eventuelle klager, men du skal være opmærksom på, at dette ikke begrænser Natur- og Miljøklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Vejen Kommunes afgørelse.

Vejen Kommune gør opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke må udnyttes fuldt ud, før der foreligger skriftlig aftale med Holsted-Brørup Biogas om bortskaffelse af 20 DE husdyrgødning. Alternativ afsættelse af husdyrgødning udløser krav om godkendelse ved Vejen Kommune.

2 Kort beskrivelse af husdyrbruget

I denne del af godkendelsen angives de oplysninger, som ligger til grund for behandlingen af ansøgningen. Ud over selve ansøgningen indgår der bilag til ansøgningen, anden nødven-

dig korrespondance under sagsbehandlingen samt seneste kontrolrapport for miljøtilsyn på husdyrbruget, kommunens oplysninger om data på husdyrbruget samt eventuelle bidrag fra offentligheden.

Ansøgningens indhold er kort beskrevet, under overskrifterne: Dyrehold og driftsform, Anlæg og Arealer.

Grundlag for sagsbehandling

- Ansøgning om miljøgodkendelse 5. juli 2013.
- Løbende korrespondance mellem ansøger, dennes konsulent og kommunen.
- Miljøtilsyn på Korsagervej 6, 6600 Vejen 3. februar 2009 og Vejen Kommunes tilsynsrapport 12. februar 2009.
- Fiktiv ansøgning med beregning af planteavlssædskifte på arealerne, skema nr. 54810, version nr.1.
- Fiktiv ansøgning med beregning af lugtgenegrænser for kvieholdet, skema nr. 56340, version 1.

Dyrehold og driftsform

Det nuværende husdyrhold

Dyretype	Antal	Enhed	Dyril 1 DE	DE
Malkekøer, jersey	130			148,8
Opdræt, jersey 0-6 mdr.	24			4,8
Opdræt, jersey 6-25 mdr.	76			28,1
Slagtesvin 30-102 kg	1.800			43,2
Minktæver	1.000			27,4
I alt				257,4

Tabel A. Husdyrbrugets nuværende tilladte husdyrproduktion.

Det fremtidige husdyrhold

Dyretype	Antal	Enhed	Dyr til 1 DE	DE
Opdræt, tung race 6-24 mdr.	124	Årsdyr		58,9
Minktæver	3.000	Årstæver	30	100,0
I alt				158,9

Tabel B. Den ansøgte husdyrproduktion.

Dyreenhederne er udregnet på baggrund af bilag 1 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen³.

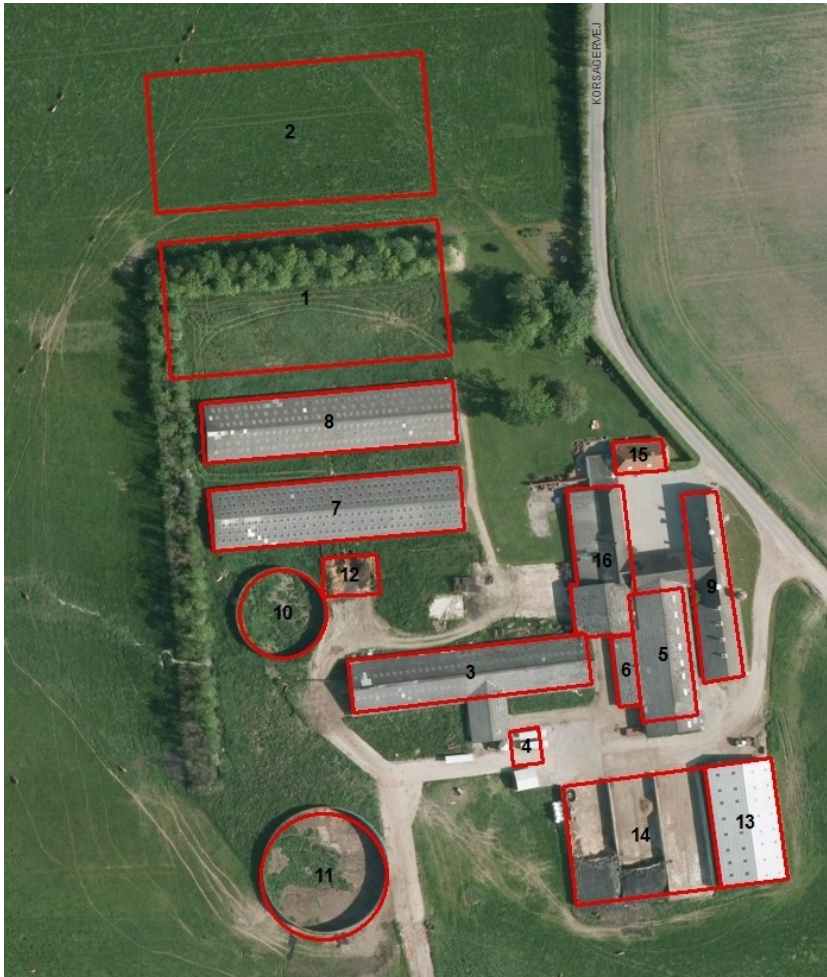
Anlæg

Husdyrbruget ligger øst for Brørup i et landskab med landbrugsejendomme. Anlæggets udseende og beliggenhed i landskabet er beskrevet og vurderet i afsnittet "Anlæggets placering i landskabet". Husdyrbrugets eksisterende anlæg består af kostalde, stalde til opdræt

³ Bekendtgørelse nr. 764 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. af 28.06.2012

og minkhaller til den husdyrproduktion, som er på ejendommen i dag. I forbindelse med ændringen af bedriften, ønskes der opført fire minkhaller, som placeres nord for de eksisterende minkhaller.

Figuren her under viser placeringen af eksisterende og ansøgte anlæg.

Figur 1. Husdyrbrugets driftsbygninger

Nedenstående tabel viser en oversigt over bygninger og opbevaringsanlæg på ejendommen samt fordelingen af dyr i de enkelte staldafsnit.

Nr.	Anvendelse	Areal/Rumfang	Staldsystem	Dyr	Antal
1	NY minkhal 3	78 m * 38 m	16 rk. Rendebredde 36 cm	minktæver	1.000
2	NY minkhal 4	78 m * 38	16 rk. Rendebredde 36 cm	minktæver	1.000
3	Kostald			Kvier	124
4	Kalvevogne		Udgår		
5	Dybstrøelsesstald		Sygeafdeling		
6	Spaltestald		Udgår		
7	Minkhal 1		28 cm gødningsrender	minktæver	500
8	Minkhal 2		38 cm gødningsrender	minktæver	500
9	Slagtesvinestald		Bruges ikke mere		
10	Gyllebeholder 1	2.000 m ³			
11	Gyllebeholder 2	5.000 m ³			
12	Møddingsplads	100 m ²	Afløb til gyllebeholder		
13	Halmlade				
14	Ensilagepladser				
15	Stuehus				
16	Produktionsbygninger		Bruges ikke mere		

Tabel 1. Ejendommens indretning samt fremtidig fordeling af dyr. Bygningsnumre jf. figuren ovenfor.

Arealer

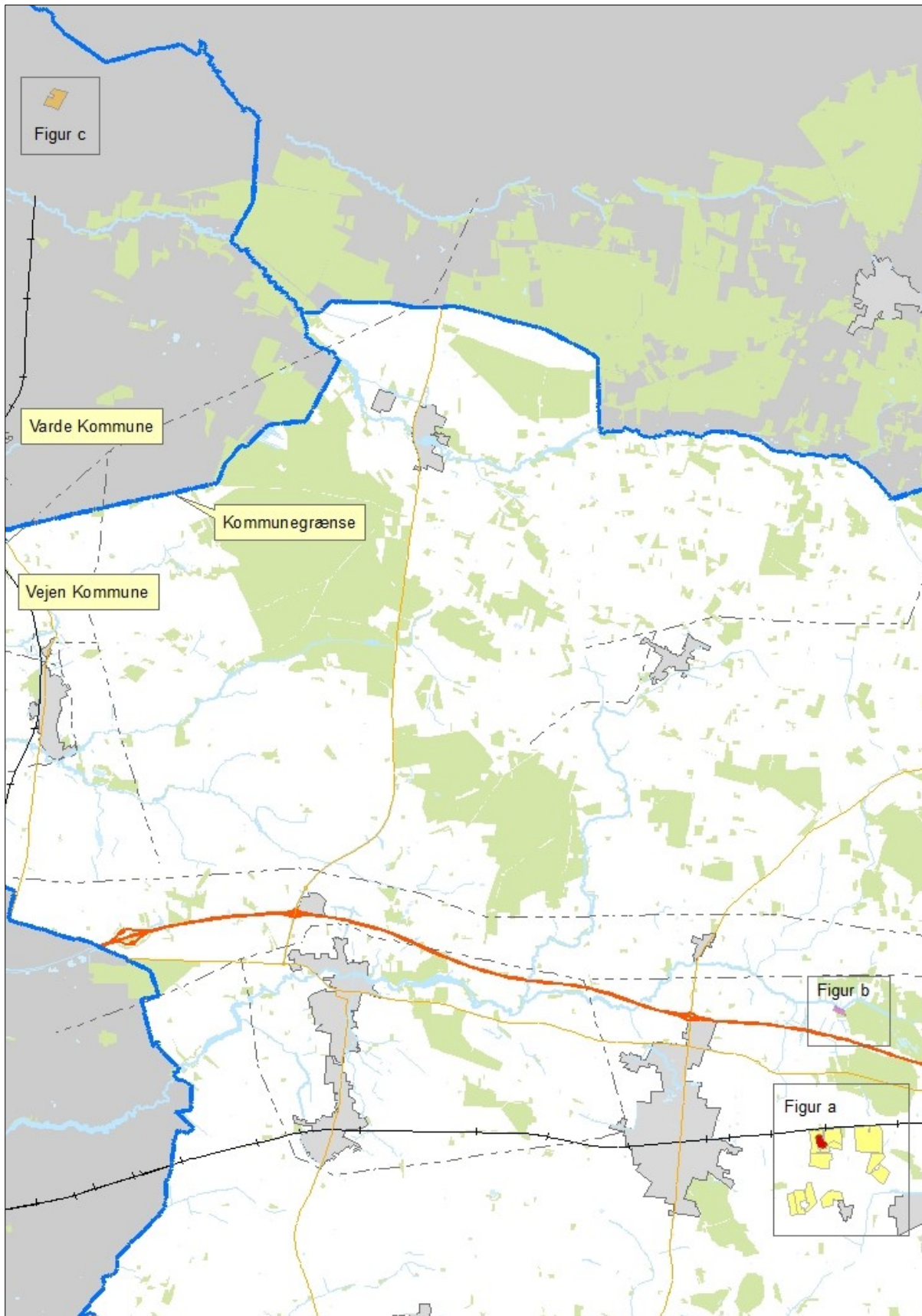
Til ejendommen hører 117,5 ha, hvoraf 110,2 ha kan anvendes til udbringning af husdyrgødning. Ud af de 110,2 ha er 9,63 ha forpagtede.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen stiller krav om et bestemt forhold mellem den mængde husdyrgødning, der udbringes og det areal, der skal være til rådighed for udbringningen (harmoniarealet). I denne godkendelse kan husdyrgødningen udbringes i en mængde svarende til 1,47 DE/ha.

Ejendommens dyrehold producerer 158,9 DE husdyrgødning, hvoraf:

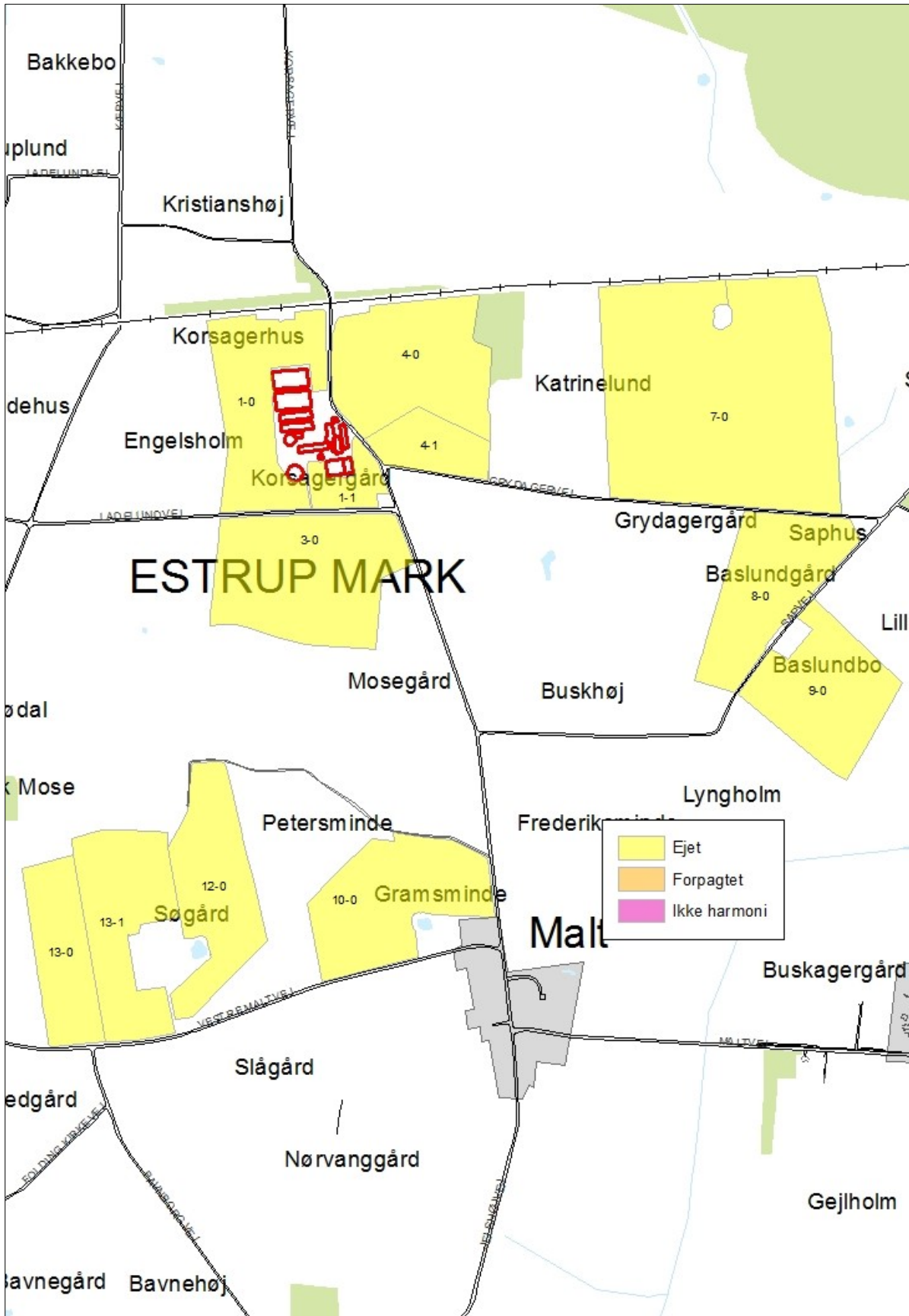
- 38,9 DE udbringes på udbringningsarealerne med 1,7 DE/ha, harmonikrav: 22,88 ha
- 100 DE udbringes på udbringningsarealerne med 1,4 DE/ha, harmonikrav: 71,43 ha
- 20 DE afsættes til biogasanlæg Det samlede harmoniareal er på 110,2 ha og harmonibehovet er jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen på 94,31 ha (harmonikravene lagt sammen). Der er således tilstrækkeligt areal til at opfylde harmonikravet.

Se nedenstående figurer og tabel for arealernes placering og størrelse.

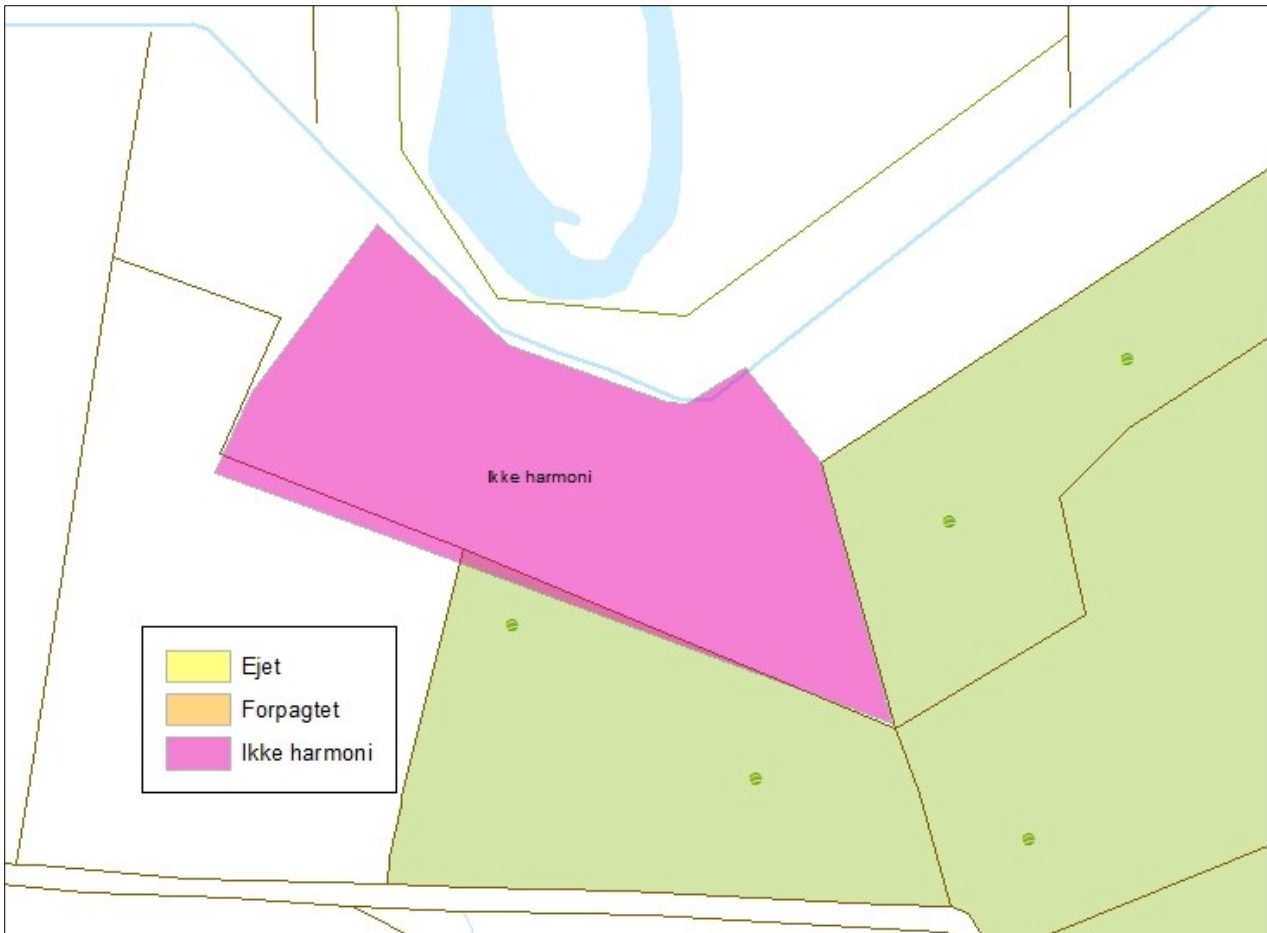

Figur 2. Husdyrbrugets arealer.

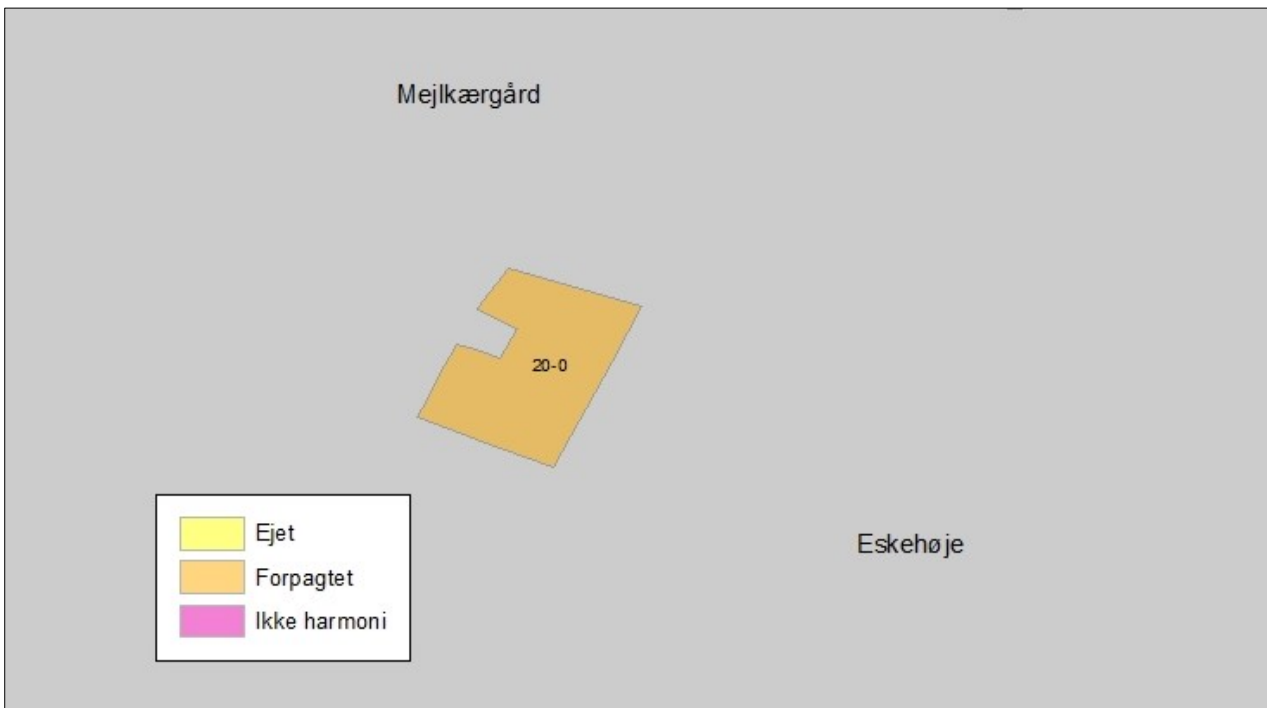

Figur 2a. Ejendommens udbringningsarealer ved ejendommen.

Figur 2b. Ejendommens areal i Vejen Mose.

Figur2c. Ejendommens forpagtede udbringningsareal i Varde Kommune.

Markdata

Marknr.	Ha	Ejerforhold	Anvendelse	Markadresse
1-0	7,48	Ejet	Udbringning	Korsagervej 6
1-1	1,65	Ejet	Udbringning	Korsagervej 6
3-0	10,91	Ejet	Udbringning	Korsagervej 6
4-0	9,05	Ejet	Udbringning	Korsagervej 6
4-1	2,81	Ejet	Udbringning	Korsagervej 6
7-0	25,48	Ejet	Udbringning	Korsagervej 6
8-0	7,41	Ejet	Udbringning	Korsagervej 6
9-0	7,33	Ejet	Udbringning	Korsagervej 6
10-0	8,56	Ejet	Udbringning	Korsagervej 6
12-0	7,36	Ejet	Udbringning	Korsagervej 6
13-0	5,04	Ejet	Udbringning	Korsagervej 6
13-1	7,46	Ejet	Udbringning	Korsagervej 6
20-0	9,63	Forpagtet	Udbringning	Gl. Grindstedvej 22, Grindsted
26-0	1,83	Ejet	Ikke harmoni	Korsagervej 6

Tabel 2. Arealer.

3 Redegørelse og vurdering

Vejen Kommune har i henhold § 19 - § 26 i Husdyrgodkendelsesloven vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Kommunen har på grundlag af ansøgningen og miljøredegørelsen foretaget en vurdering af de forskellige påvirkninger fra husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer. Disse vurderinger ligger til grund for de vilkår, der er angivet i afsnit 1. Vurderingen er foretaget i det nedenstående afsnit.

Generelle forhold

Husdyrproduktionen

Sidste registrering af dyreholdets omfang hos Vejen Kommune er sket i forbindelse med miljøtilsyn 10. september 2013.

Registreringen er i overensstemmelse med husdyrbrugets nuværende produktion.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er påbegyndt udnyttet inden 5 år fra denne afgørelse. Ved påbegyndt udnyttet menes, at evt. byggeri er startet, eller ændring/udvidelse af dyrehold er indledt.

Ansøger ønsker at have 5 år til at afvikle malkekvægproduktionen, etablere kviehotel og udvide minkholdet. Dette er begrundet i, at det kan tage tid at finde købere til en hel kvægbesætning, der skal indgås kontrakt om opstaldning af kvierne, og at ansøger ønsker at basere minkproduktionsændringen på eget opdræt i stedet for køb af nye dyr, der kan være eventuelle smittebærere.

På baggrund af ovennævnte begrundelse giver Vejen Kommune en tidsfrist på 5 år for ændringen af husdyrproduktionen på Korsagervej 6, Brørup.

En miljøgodkendelse skal normalt være påbegyndt udnyttet inden 2 år efter meddelelsen. Jf. Husdyrgodkendelseslovens § 14 kan en godkendelse efter § 11 omfatte yderligere planlagte udvidelser eller ændringer, der rækker ud over de 2 år. Såfremt der foreligger tilstrækkeligt vurderingsmateriale og på betingelse af, at udvidelsen eller ændringerne påtænkes gennemført inden for en kortere tidshorisont kan Vejen Kommune afvige fra tidsfristen på 2 år. Dette vil betyde, at der kan gives en tidsfrist op til 5 år for udnyttelse af godkendelsen. Ved udnyttelse forstås, at sidste etape af byggeriet er påbegyndt.

Byggeriet af de første 2 minkhaller forventes påbegyndt i 2014 år, og de sidste 2 minkhaller forventes bygget senest 2018 eller indenfor 5 år fra miljøgodkendelsen er meddelt.

På baggrund af ovennævnte begrundelse giver Vejen Kommune en tidsfrist på 5 år for udnyttelse af miljøgodkendelsen på Korsagervej 6, Brørup. Ved udnyttelse forstås, at sidste etape af byggeriet er påbegyndt.

Anlæg og begrænsning af eventuelle gener for naboer

For pelsdyrfarme gælder der afstandskravene i Bekendtgørelsen om Pelsdyrfarme⁴ § 3 vedrørende genegrænser.

Husdyrgodkendelseslovens § 20 vedrørende genegrænser vil blive behandlet efterfølgende.

§§	Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
3	Nabobebyggelse	Ca. 172 m	Fra minkhal 2 til Korsagervej 2	100 m
3	Naboskel	Ca. 118 m	Fra minkhal 7 til Ladelundvej 87	5 m
3	Beboelse på samme ejendom	Ca. 51 m	Fra ny Minkhal 1	15 m
3	Levnedsvirksomhed	> 25 m	Ingen i nærheden	25 m
3	Fælles vandindvindingsanlæg	Ca. 1.000 m	Ingen i nærheden	50 m
3	Enkelt vandindvindingsanlæg	Ca. 30 m	Fra Minkhal 1 til markboring egn	25 m
3	Vandløb	Ca. 300 m	Til vandløb nord for ejendommen	15 m
3	Dræn	> 15 m	Ingen dræn i nærheden	15 m
3	Sø	Ca. 600 m	Sø på mark sydøst for ejendommen	15 m
3	Privat vej	> 15 m	Ingen privat vej i nærheden	15 m
3	Offentlig vej	Ca. 40 m	Til Korsagervej fra ny minkhal 1	15 m
3	Byzone	Ca. 1.700 m	Brørup mod vest, Askov mod sydøst	200 m
3	Samlet bebyggelse	Ca. 700 m	Ladelundvej 73 til 83	200 m
3	Sommerhusområde	> 300 m	Ingen i nærheden	200 m
3	Boligområde/Blandet bolig og erhverv	Ca. 1.200 m	Malt	200 m

Tabel 3. Oversigt over afstande fra anlæg til nærmeste punkt med afstandskrav i Pelsdyrbekendtgørelsens § 3.

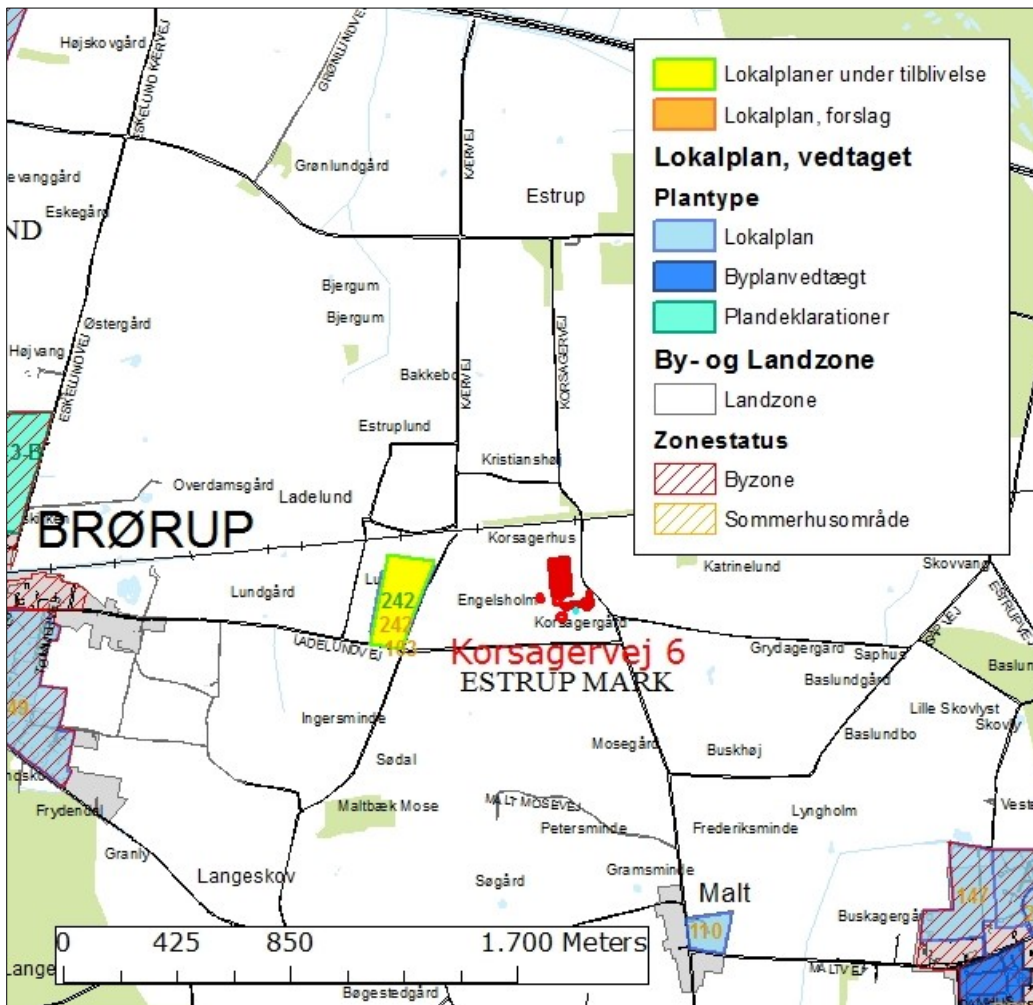
Vejen Kommune vurderer, at de generelle afstandskrav er nok til at sikre, at der ikke sker forurening eller gene af omgivelserne.

Lokalisering og Planrammer

Ejendommen ligger ca. 1.700 m fra nærmeste lokalplanområde med boligformål.

Nærmeste lokalplaner i området er "Lokalplan nr. 110 for et område i Malt" (ca. 1.300 m syd for minkhal 7), lokalplannr. 49 (ca. 1,7 km vest målt fra minkhal 7) – "Lokalplan for et område til erhvervsformål i den østlige del af Brørup by" samt lokalplan 147 (ca. 1,7 km sydøst, målt fra minkhal 7) – "Lokalplan nr. 147 for et område ved Askov-Malt Skole".

⁴ Bek. Nr. 1428 af 13.12.2006. Bekendtgørelse om pelsdyrfarme m. v.
Miljøgodkendelse – Korsagervej 6, 6600 Vejen

Figur 3. Husdyrbrugets placering

Husdyrgodkendelseslovens § 20 siger, at kommunen skal sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener begrænses hvis ændring af anlægget på husdyrbruget foretages indenfor 300 m fra:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel i fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.
- Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.
- og 100 m fra En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren.

Vejen Kommune vurderer, at risikoen for forurening og væsentlige gener for omgivelserne er begrænset, da anlæggets placering i forhold til genegrænserne er overholdt.

Afstandsforholdene vurderes i afsnittene om lugt, til- og frakørsel samt støj.

Husdyrgødning og opbevaringsanlæg

Gødningsproduktionen er ifølge ansøgning angivet til:

Gødningstype	Mængder i m ³
Flydende husdyrgødning	2.618 m ³
Vandspild, overfladevand og rengøringsvand	1.685 m ³
I alt	4.303 m³

Tabel 4a. Gødningsproduktion

Husdyrbruget skal have den nødvendige opbevaringskapacitet til opbevaring af husdyrgødning, rengøringsvand, vandspild i forbindelse med husdyrproduktionen samt overfladevand. Der skelnes mellem følgende former for spildevand:

- Rengøringsvand og overfladevand, der kommer i forbindelse med husdyrgødning, som ledes til opbevaringsbeholder for flydende husdyrgødning.
- Sanitært spildevand, som ledes til septiktank eller offentlig kloakering.
- Overfladevand fra tage og udendørsarealer, som ikke kommer i forbindelse med husdyrgødning, og derfor må ledes til dræn for regnvand eller udsprinkles efter forudgående tilladelse.

Der er følgende opbevaringsanlæg på ejendommen:

Opbevaringsanlæg	Opførelsesår	Kapacitet m ³
Gyllebeholder	1992	2.000 m ³
Gyllebeholder	2006	5.000 m ³
Kanaler	-	800 m ³
Samlet kapacitet gylle		7.800 m³

Tabel 4b. Oversigt over opbevaringsanlæg

Eksisterende beholdere ligger udenfor risikoområde og længere væk end 100 m fra vandløb og søer⁵.

Med en samlet gødningsproduktion på 4.303 m³ gylle og en opbevaringskapacitet på 7.800 m³ er der en opbevaringskapacitet på 22 måneder ($7.800/4.303 \cdot 12$ mdr.).

Husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er således opfyldt.

Der er en møddingsplads på 100 m² til opbevaring af halmen, der har ligget under burene og fra sygeboksene til kvierne.

Ammoniakfordampning

Ved udvidelser eller nyetableringer af husdyrbrug over 75 DE stilles generelle krav om reduktion af ammoniakfordampningen fra staldanlægget. For ansøgninger indsendt efter den 15. april 2011 er udgangspunktet en minimumsreduktion på 30 %. Denne reduktion beregnes i forhold til et referencestaldsystem, der er et tidssvarende staldsystem beregnet med normtal for 2005/2006. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan efterleves ved reduktion af ammoniaktabet for både de eksisterende og det nye anlæg.

⁵ Bekendtgørelse nr. 764 af 28.06.2012 (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Husdyrbruget på Korsagervej 6, Vejen skal leve op til et generelt ammoniakreduktionskrav på 30 %, idet ansøgningen er indsendt efter 2011.

Den samlede beregnede ammoniakemission fra stalde og gødningslagre er 4.419 kg N/år, hvilket er en forøgelse på 356 kg N/år. Jf. www.husdyrgodkendelse.dk bliver ammoniakemissionen 2 kg N/år mindre end krævet med det valgte system.

Det generelle ammoniakkrav til det nyetablerede anlæg på minimum 30 % er således opfyldt ifølge www.husdyrgodkendelse.dk.

Foruden det generelle ammoniakreduktionskrav ligger der et krav til anvendelsen af Bedste Tilgængelige Teknik (BAT) – se særskilt afsnit herom.

Lugt

Lugt stammer fra opbevaring, transport og udbringning af husdyrgødning, fra håndteringen af ensilage, vask af staldene og fra dyrene.

Lugtgenekriterierne kan ikke beregnes for mink i Husdyrgodkendelse.dk, i stedet skal Pelsdyrbekendtgørelsens afstandskrav overholdes. Afstandskravene for en pelsdyrfarm under 10.000 minktæver er 200 m til byzone og samlet bebyggelse, 100 m til nabobeboelse og 50 m fra gyllebeholder til nabobeboelse.

Da afstandskravene er overholdt (se Figur 1. Situationsplan under lokalisering), vurderer Vejen Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre uacceptable lugtgener for naboer til ejendommen.

Lugtmissionen fra stalden til kvierne og geneafstand fra beboelsesområder er beregnet ud fra følgende:

Afstand til nærmeste byzone (Vejen) er ca. 1,8 km, afstand til nærmeste samlede bebyggelse (malt) er ca. 1,6 km og afstand til nærmeste nabo uden landbrugspligt er ca. 170 m. Der er ikke andre ejendomme med husdyrbrug over 75 DE indenfor 300 m.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes i kommunernes vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug. Det fremgår af reglerne, at dette beskyttelsesniveau, som udgangspunkt, er tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Ifølge beskyttelsesniveauet skal projektet overholde bestemte lugtgeneafstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Eksempelvis vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest skulle have en højere tolerancetærskel end beboere i byområder. Lugtgeneafstandene beregnes i ansøgningsystemet efter to forskellige metoder, hhv. den ny lugtvejledning, der er beskrevet i "Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug", og FMK-vejledningen ("Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK, 2. udgave). Det er de længste beregnede lugtgeneafstande, der skal overholdes.

Ifølge beregningerne udført i ansøgningseskemaet vil geneafstanden i forhold til byzone være 123 m, samlet bebyggelse 69 m og enkelt bolig 39 m. Geneafstanden er overholdt for alle tre beboelseskategorier for kvægholdet alene da der ikke er byzone, samlet bebyggelse eller enkeltbolig indenfor 1,2 gange geneafstanden (Se tabel 5). Ved lugtberegning regnes fra midten af den samlede bygningssmasse med dyr. Derfor er afstanden anderledes end den

faktiske afstand. Kriterierne for maksimal lugt på 5 OU_e/m³ for byzone, 7 OU_e/m³ for samlet bebyggelse og 15 OU_e/m³ for enkeltbolig er dermed overholdt.

Område-type	Beregnings-model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	123,28 m	-	-	-	Genekriterie overholdt. Ingen nabo-beboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	Ny	69,30 m	-	-	-	Genekriterie overholdt. Ingen nabo-beboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig	Ny	38,98 m	-	-	-	Genekriterie overholdt. Ingen nabo-beboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand

Tabel 5. Lugtgeneafstande for husdyrbruget (www.husdyrgodkendelse.dk).

Husdyrgodkendelseslovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for de tre typer er overholdt. Da geneafstandene alle er kortere end geneafstanden for mink, og da geneafstanden for mink er overholdt, vurderer Vejen Kommune, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Lugt i forbindelse med transport behandles under afsnittet "udbringning af husdyrgødning".

Det forventes ikke, at lugt fra ejendommens husdyrproduktion, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, m.m. vil medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør accepteres for beboelser i det åbne land. Der henvises til reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtgener.

Spildevand

Ansøger oplyser, at spildevand fra bedriften består af:

- Rengøringsvand fra minkanlægget
- Overfladevand fra møddingsplads
- Rengøringsvand fra vask af maskiner
- Overfladevand fra ensilageanlæg
- Tagvand

Der er intet sanitært spildevand fra driftsbygninger.

Vaskevandet fra rengøring af materiel fra minkholdet ledes til gyllekanaler og videre i gyllebeholderen. Al spildevand fra møddings- og ensilageplads samt befæstede arealer ledes til gyllebeholder. Tagvandet fra driftsbygningerne ledes ud på jorden på nær tagvandet fra minkhallerne.

Tagvandet fra de eksisterende minkhaller (situationsplan bygning 7 og 8) ledes via dræn til Hougrøften. Tagvandet fra de ansøgte nye minkhaller (situationsplan bygning 1 og 2) ledes til faskiner mellem bygningerne, tagfladerne bliver ca. 6.000 m².

Der forventes ingen stigning i øvrig spildevandsmængde som følge af udvidelsen. Den forventede mængde spildevand er 1.700 m³.

Rengøringsvand ledes til gyllebeholder.

Befæstede arealer med afløb til gyllebeholder er etableret med fald og afgrænsning, der forhindrer overløb til grøft og dræn.

Det vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Tilladelserne til afledning af tagspildevand skal gives særskilt fra miljøgodkendelsen, da de ikke er omfattet Husdyrgødningsloven.

Til- og frakørselsforhold

Ansøger skriver: *"Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transport i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr og internt på bedriften. Endelig er der transport i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt ved hjemtransport af afgrøder."*

Skemaet nedenfor angiver antal transport. En transport vil omfatte både til- og frakørsel. Intern transport f. eks. i forbindelse med fodring er ikke inkl. i ovennævnte oversigt.

Omfanget af antal til- og frakørsler pr. år er jf. ansøgningen:

Transporttype	Nudrift Antal transport pr. år	Ansøgt Antal transport pr. år
Udbringning af husdyrgødning, fast	25	20
Udbringning af husdyrgødning, flydende	236	172
Grovfoder (ensilage)	175	50
Foder	315	295
Mælk	365	0
Levende dyr fra ejendommen	66	16
Levende dyr til ejendommen		16
Døde dyr	75	10
Diverse (rengøringsmidler m.m.)	28	26
I alt pr. år	1.285	574

Tabel 6. Til- og frakørsel.

Samlet falder antallet af til- og frakørsler fra ca. 1.285 til ca. 574 dvs. et fald på 711 transport (55 %).

Faldet skyldes ophør med mælkeproduktionen, der skal ikke hentes mælk fremover og mængden af grovfoder, som skal køres ind falder også betragteligt, og antallet af transport med husdyrgødning falder ca. 18 %.

Der er en driftsmæssig indkørsel til ejendommen. Al transport til og fra ejendommen i forbindelse med transport af husdyrgødning, foder, brændstof, mælk, ind- og udlevering af dyr sker ved indkørsel fra Korsagervej. Ansøger oplyser, at transport med flydende husdyrgødning til marken i Varde Kommune foregår i lukket lastbil.

Intern transport og trafik på ejendommen i forbindelse med til- og frakørsel vurderes ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne. Vilkår relateret til støj i forbindelse med til- og frakørsel (trafik på egen grund) stilles i afsnittet vedrørende støj i godkendelsen.

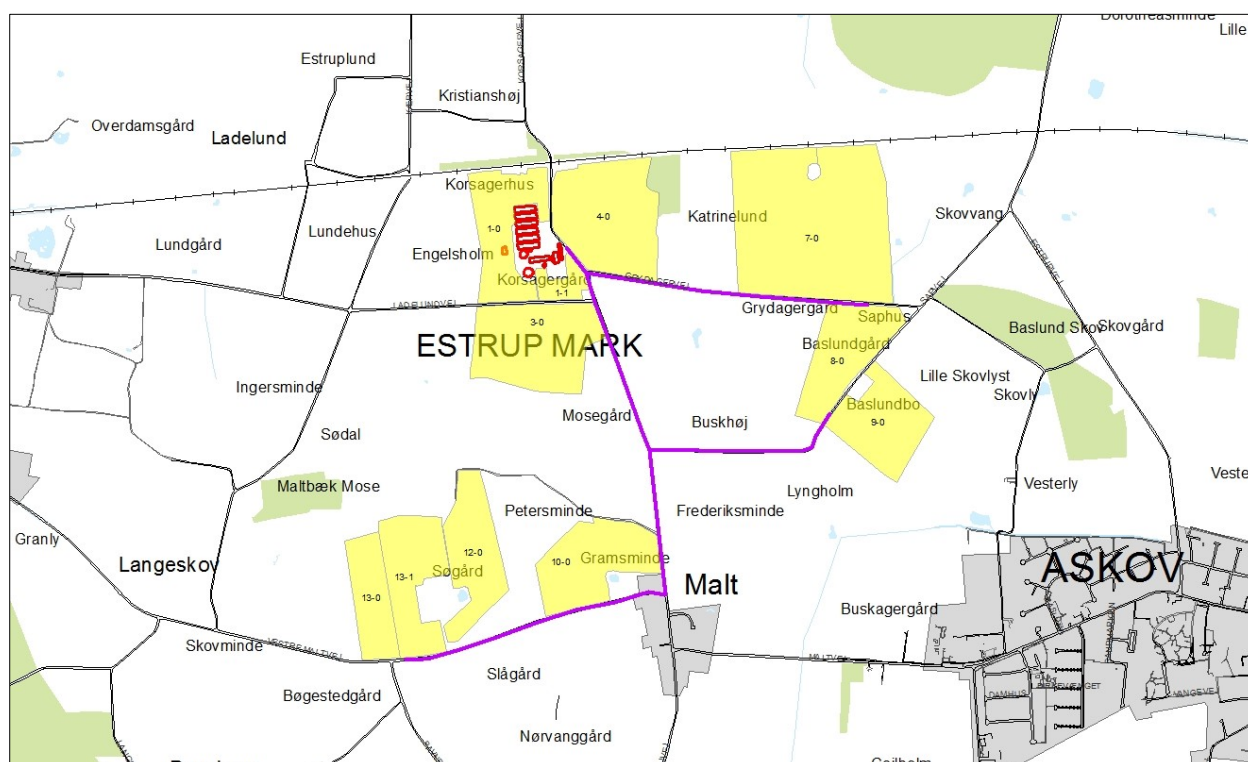
Det er Vejen Kommunes vurdering, at der er gode adgangsforhold ved ejendommen i forbindelse med transport til og fra ejendommen.

Vejen Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de stillede vilkår overholdes.

Miljøgodkendelsen meddeles jf. Husdyrgodkendelsesloven, og der kan ikke stilles vilkår til trafik/kørsel på offentlig vej. Dette reguleres af færdselsloven.

Udbringning af husdyrgødning

Transportruterne der benyttes ved udbringning af husdyrgødning er vist i nedenstående figur.

Figur 4. Transportruter til udbringning af husdyrgødning.

Det nordligste areal (mark 20-0) i Varde Kommune ligger mere end 10 km fra ejendommen. Det er angivet i ansøgningen og ovenover i "Til- og frakørselsforhold", at husdyrgødning bliver bragt derop med lastbil.

Transport af husdyrgødning til udbringningsarealer, der er beliggende mere end 10 km fra ejendommen, skal ske med lastbil eller et påhængskøretøj. Der bliver stillet vilkår herom.

Alle udbringningsarealer ligger mere end 200 m fra byzone, sommerhusområder og områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål eller samlet bebyggelse og ingen af transportruterne går gennem byzone, sommerhusområder og områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål eller samlet bebyggelse.

Da der ikke er tæt bebyggelse og byzone i forbindelse med de angivne transportruter, er det kommunens vurdering, at transporterne med husdyrgødning ikke vil være til væsentlig gene for omgivelserne.

Støj

Ansøger oplyser: *"Der vil ikke være større støjgener forbundet med den daglige drift. Der vil være støj i forbindelse med transporter til og fra ejendommen."*

Støjbelastning af naboer kan forekomme i forbindelse med intern transport, pumper, kompressorer mv.

Det vurderes, at der er gennemført tiltag på ejendommen for at reducere støjbelastningen for de omkringboende, og at støjniveauet på ejendommen sandsynligvis ikke vil blive til gene for nabolaget.

I Støjvejledningen⁶ anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Man bør ved fastlæggelse af støjgrænser, ved de nærmeste boliger, anvende de grænseværdier der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i godkendelsen.

Det vurderes, at støjgrænserne vil blive overholdt, da de fleste støjkloder primært er aktive i driftsperioden mellem kl. 7.00 og 18.00. Der stilles generelle vilkår til overholdelse af støjgrænser samt vilkår om, at en beregning/ måling af støjniveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt tilsynsmyndigheden Vejen Kommune finder, at eventuelle klager er velbegrundede.

Fluer og skadedyr

Hvis der opstår problemer med fluer, vil de blive bekæmpet efter de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Bekæmpelse af fluer på minkfarme reguleres af pelsdyrsbekendtgørelsen.

Rottebekæmpelse foretages af privat firma, der har autorisation til skadedyrsbekæmpelse.

Rotter overfører sygdomme, æder mad og husdyrfoder og ødelægger bygninger og kloaksystemer. Enhver, der opdager rotter, har pligt til at anmelde det til kommunen. Det gælder for både private og virksomheder. Man kan forebygge rotter ved at rydde op udendørs, så de ikke har mulighed for at bygge rede og ved at sørge for, at de ikke har adgang til madrester, foderrester og korn.

Vejen Kommune henstiller til, at de autoriserede kasser med rottegift placeres og tilses, så mennesker og husdyr ikke uforvarende kommer i kontakt med giften, og at der generelt holdes pænt og ryddeligt omkring ejendommen.

Der stilles vilkår om, at fluer bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Der stilles vilkår om forebyggende rottebekæmpelse af autoriseret firma, da der forekommer oplagring af foder på virksomheden.

---

⁶ Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder".
Miljøgodkendelse – Korsagervej 6, 6600 Vejen

Vejen Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at der efter projektets gennemførelse, med de stillede vilkår, ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer og skadedyr på husdyrbruget, og at ejendommens skadedyrsbekæmpelse vil være tilfredsstillende.

Støv

Ansøger oplyser: "Der vil ikke være støvgener forbundet med driften."

Der forventes ingen væsentlige problemer med støv fra husdyrbruget. Der henvises dog til god landmandspraksis, således at al transport til og fra bedriften og levering af foder foregår ved brug af hensynsfuld og effektiv kørsel mht. udnyttelse af kapacitet.

Vejen Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener ved nabobeboelser og uden for bedriftens arealer i øvrigt.

Der fastsættes vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener.

Lys

Ansøger oplyser: "Der er ingen udendørs lyskilder. Der er natlyssænkning i kviestalden. Der er ikke lys i minkhallerne."

Hvis der opsættes udendørs pladsbelysning, skal den forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen.

Det vurderes, at der ikke vil være væsentlige gener forbundet med ejendommens belysning. Dog fastsættes generelt vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener.

Oplag af olie og kemikalier

Ansøger oplyser: "Dieselolie opbevares i to dieselolietanke på henholdsvis 1.800 l og 1.200 l. Begge fra år 2012. Der ud over opbevares maks. 100 l af diverse motorolier."

Der stilles vilkår om, at håndtering af brændstof skal foregå sådan, at der ikke opstår risiko for forurening af jord og grundvand.

For at forebygge spild og forurening som følge af oplag af olie og kemikalier, stilles der vilkår til opbevaring og bortskaffelse.

Affald

Ansøger oplyser at medicin og tom emballage opbevares i aflåst rum. Evt. medicinrester og -affald bortskaffes til dyrlæge.

Erhvervsaffald opbevares i industricontainer. Affaldet bortskaffes af renovationsfirma.

Der er normalt ikke olieaffald på ejendommen, da service på de forskellige maskiner foretages af værksted.

Der er heller ikke pesticidaffald på ejendommen, da marksprøjtning udføres af maskinstation.

Døde dyr opbevares under hætte på fast bund og afhentes af DAKA. Døde mink opbevares i lukket container, der afhentes af DAKA.

Opbevaring og afhentning af selvdøde og aflivede dyr reguleres af "Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr"⁷.

Virksomheden modtager ikke affaldsprodukter f.eks. slam eller mucosa til jordbrugsformål.

---

⁷ Fødevareministeriet, Bek. nr. 558 af 01.06.2011.

Jf. ovenstående, vurderer Vejen Kommune, at håndtering af affald sker på forsvarlig vis, og der stilles ikke skærpede vilkår.

Vand og energiforbrug

Energi	Efter udvidelse - mængde pr. år
Elforbrug	75.000 kWh
Dieselolie	11.000 L

Tabel 7a. Energiforbrug

Elforbruget skyldes fortrinsvis opvarmning af drikkevand til minkene og pumpning af gylle. Energiforbruget for ejendommen forventes at falde, da malkekvægbesætningen sættes ud.

Vand	Efter udvidelse - mængde pr. år
Drikkevand	ca. 1.700 m ³
Markvanding *	ca. 24.000 ha

Tabel 7b. Vandforbrug *Samlet indvindingstilladelse på ca. 24.000 m³.

Vandforsyningen til husdyrene kommer fra fælles vandværk.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik - BAT

For minkproduktionen skal den årlige ammoniakfordampning fra stald og anlæg på husdyrbruget skal leve op til det niveau, som er angivet i en principiel afgørelse fra Natur- og Miljøklagenævnet. For nye minkhaller over 50 m er det højst 1,15 kg N pr årstæve og for eksisterende minkhaller er det den ammoniakemission, der kan opnås ved den aktuelle rende-bredde (dog højst 36 cm) og én af følgende kombinationer af virkemidler:

- Minkhaller med bagskylsystem og ophængte gødningsrender med en længde på 50 meter og derover, som ikke er etableret i "trapper" på grund af terrænforholdene: daglig tømning af render, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30 - 47 og halm ad libitum.
- Øvrige minkhaller: tømning af render 2 gange ugentligt, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30 - 47 og halm ad libitum.

Vejen Kommune har fastsat BAT-niveauet for stalde med flydende husdyrgødning til kvier, så det svarer til ammoniakfordampningen fra sengestalde med spalter og skrabere.

For dette husdyrbrug er der beregnet et BAT-niveau med en samlet ammoniakfordampning fra stalde og lagre på 4.553 kg N/år. Det fremgår af den endelige ansøgning om godkendelse, at den samlede ammoniakfordampning fra anlægget er 4.419 kg N/år. Projektet har således en total ammoniakemission, der er 134 kg NH₃-N mindre end det beregnede BAT-emissionsniveau.

Det samlede anlæg lever derved op til BAT-niveauet for denne ejendom.

Ammoniakpåvirkningen af beskyttede naturområder omkring ejendommen vurderes i afsnit herom.

Følgende er angivet i ansøgningen (markeret med *kursiv*):

Med begrebet "Bedst Tilgængelig Teknologi" menes den teknik, som mest effektivt giver et høj beskyttelsesniveau for miljøet som helhed. De miljømæssige fordele er afvejet i forhold

til de økonomiske udgifter. Vurderingerne i relation til BAT skal som minimum følge kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ (det såkaldte BREF-dokument). Vurderingerne for anvendelse af BAT skal ske i forhold til følgende aspekter:

1. Management/Godt landmandskab
2. Fodringsstrategier
3. Staldsystemer
4. Forbrug af vand og energi
5. Opbevaring af husdyrgødning
6. Udbringning af husdyrgødning

1. Management/Godt landmandskab

- *"I driftsregnskabet registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.*
- *Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.*
- *I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressource forbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejdsgange.*

Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.

- *Hjælpestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.*
- *Brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.*
- *Der sikres en høj udnyttelse af næringsstoffer ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner. Herved sikres, at tildeling af kunst- og husdyrgødning sker ud fra afgrødernes behov og næringsstofnorm på den enkelte mark, således der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø. Endvidere laves der en årlig opgørelse i form af gødningsregnskaber over at forbruget gødning ikke er større end normerne foreskriver."*

2. Fodringsstrategi

- *"Ensilage opbevares delvis i plansiloer med opsamling af vand, hvorved risikoen for forurening af det omkringliggende miljø mindskes. Endvidere reduceres foderspild og foderet holdes renere til fordel for dyrenes velfærd.*
- *Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.*
- *Minkfoderet opbevares i lukkede siloer.*
- *Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås."*

3. Staldteknologi

Det eksisterende staldanlæg består af sengestald med spalter til kvierne. Stalden renoveres ikke, og der sættes ikke skrabere på spalterne.

I de eksisterende minkhaller er der opsat gødningsrender på 28 cm til 500 årstæver og 38 cm brede gødningsrender til 500 årstæver, i de nye minkhaller opsættes gødningsrender på 36 cm til 2.000 årstæver. Der bruges foder med 31 % protein, og der muges ud mindst 2 gange ugentligt.

Projektets BAT-emissionsniveau ud fra Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)":

Antal dyr og stald	Emissionsgrænseværdi Uden korrektion (Kg NH₃-N/dyr)	Korrigeret emissionsgrænseværdi Kg NH₃-N/dyr	Total Kg NH₃-N for dyregruppen
124 opdræt, st. race, 6-24 mdr. Eksisterende stald, sengebåse m. spalter	5,36	$((6+24) \times 0,0729 + 1,93) / 4,34 = 0,9486$ $5,36 \times 0,9486 = 5,0846$	630
500 mink Eksisterende hal 28 cm brede gødningsrender	1,53	-	765
500 mink Eksisterende hal 36 cm brede gødningsrender	1,17	-	858
2.000 mink Nye haller	1,15	-	2.300
Total BAT emissionsniveau for projektet			4.553
Projektets reelle ammoniakemission			4.419
BAT-niveauet er overholdt med			134

4. Forbrug af vand og energi

- "Elforbruget registreres kvartalsvis. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Med etablering af det ansøgte anlæg opnås en rationel drift, hvor flere dyr kan fodres ad gangen, hvilket medfører mindre energiforbrug pr. dyr.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.
- Der anvendes natlyssænkning i stalden med opdræt, hvilket betyder, at lysstyrken i stalden reguleres i forhold til dagslyset.
- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der anvendes ikke energi til opvarmning i stalde."

5. Opbevaring af husdyrgødning

- "Fast møg opbevares på møddingsplads med opsamling af vand til gylletanken. Dette minimerer udvaskningen af nitrat.
- Fast husdyrgødning og dybstrøelse uden daglig tilførsel overdækkes med kompostdug, presenning eller plastik, hvilket reducerer ammoniak emissionen.
- Dybstrøelse opbevares i markstak jf. regler for opbevaring (§ 8 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen).

- *Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.*
- *Der etableres flydelag på gylletankene for at minimere ammoniakemission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.*
- *Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.*
- *Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.*
- *Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.*
- *Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke."*

6. Udbringning af husdyrgødning

"Miljøstyrelsen har i "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik for husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg" fra maj 2011 redegjort for, hvorfor de vurderer at den gældende lovregulering er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken, og der er derfor ikke efter Miljøstyrelsens opfattelse grundlag for at fastlægge vilkår begrundet i BAT i relation til udbringning af husdyrgødning."

Vejen Kommunes vurdering

Vejen Kommune har vurderet, at spalteskrabere på spalter i eksisterende sengestalde er BAT. Der er imidlertid frit teknologivalg, når det angår at opfylde BAT-niveauet, og ansøger har valgt at opfylde kravet ved at reducere ammoniakemissionen i minkhallerne.

De etablerede staldsystemer på ejendommen vurderes til at leve op til kravet til BAT.

Vejen Kommune vurderer, at husdyrbruget anvender bedst tilgængelig teknologi indenfor følgende emner:

- Løbende eftersyn af indretninger på bedriften
- Afstemt fodring af dyrene
- Opfølgninger på fodereffektiviteten
- Valg af staldsystem og -teknologier
- Vand og energi

Vejen Kommune stiller vilkår om, at der ikke må udlægges markstakke med komposteret husdyrgødning, da husdyrbrugets arealer ligger i NFI. For andet oplag af husdyrgødning vurderer Vejen Kommune, at gældende lovkrav på området vil være tilstrækkelig til at opfylde kravet til anvendelse af BAT.

For udbringning af husdyrgødning vurderer Vejen Kommune, at gældende lovkrav er BAT, da yderligere krav vil være uforholdsmæssigt dyre i forhold til den opnåelige miljøeffekt.

I tilfælde af at dele af byggeriet ikke opføres, ændres forudsætningerne for godkendelsen. Dette bevirker at bl.a. BAT-niveauet for ejendommen ændres. Der stilles vilkår om, at hus-

dyrbrugets aktuelle ammoniakfordampning beregnes, når udnyttelsesfristen er udløbet, i tilfælde af, at de nye minkhaller ikke opføres eller hvis ikke alle malkekøerne er sat ud.

Det er Vejen Kommunes vurdering, at husdyrbruget lever op til BREF-dokumentets BAT-niveau på punkterne: management, fodring, staldsystemer, energi- og vandforbrug, opbevaring af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning. Vejen Kommune vurderer, at husdyrbruget med de oplyste tiltag og de stillede vilkår vil kunne leve op til BREF-dokumentets⁸ krav om anvendelse af Bedst Tilgængelig Teknologi.

Ejendommens påvirkning af beskyttet natur – ammoniak

Før der meddeles tilladelse eller godkendelse af husdyrbrug efter § 10, § 11, § 12 eller godkendelse af arealer til afsætning af husdyrgødning fra husdyrbrug efter § 16 i Husdyrgodkendelsesloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område og Bilag IV-arter væsentligt, jf. Habitatbekendtgørelsen⁹.

I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger under hensynstagen til bevaringsmålsætningen for de pågældende områder. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde (dvs. de arter og naturtyper området er udpeget for at beskytte), kan der ikke meddeles tilladelse eller godkendelse til det ansøgte, jf. "Waddenzee-dommen"¹⁰.

Påvirkninger vurderes fra ejendommens anlæg og arealer i eller op til Natura 2000-områder på såkaldte kategori 1, 2 og 3 naturområder.

Det er fastsat i Husdyrgodkendelseslovens § 7, at anlæg større end 15 DE ikke må etableres, udvides eller ændres, hvis det ligger mindre end 10 m fra kategori 1 og 2 naturområder. Derudover er der krav til maksimal tilladte ammoniakdeposition på naturområder i kategori 1, 2 og 3. Se nedenstående afsnit.

Med anlæg menes stald eller gødningsopbevaringsanlæg.

Påvirkning af ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000 områder (kategori 1 naturområder) For naturområder i kategori 1 (ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 områder) gælder, at totalbelastningen i naturområdet ikke må overskride fastlagte beskyttelsesniveauer, som afhænger af antallet af øvrige husdyrbrug på mellem 15 DE og 500 DE indenfor 1.000 m fra naturarealet, samt antallet af husdyrbrug på over 500 DE, som påvirker naturarealet med over 0,3 kg N/ha. Nærmeste Natura 2000-område er nr. 86 (habitatområde nr. 75) – Vejen Mose- ca. 1,9 km nord for anlægget.

---

⁸ Referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, www.mst.dk

⁹ Habitatbekendtgørelsen, Bek. nr. 408 af 01.05.2007.

¹⁰ Waddenzee-dommen fra EF-Domstolen, sag nr. C-127/02

Figur 5. Kategori 1 naturområder ved anlægget.

Nedenstående tabel viser de kategori 1 naturområder, der påvirkes med ammoniak fra husdyrbruget.

Nr.	Naturareal (DB_Ident)	Naturtype	Målsætning	Afstand fra anlæg	Belastning (kg N/ha/år)	
					Mer-	Total-
1	200099129	Tidvis våd eng		2.000 m nord for anlægget	0,0	0,1

Tabel 8. Beskyttede kategori 1 naturområder. *DB_Ident er fra www.miljoportalen.dk

Da ammoniakdepositionen fra anlægget jf. ovenstående tabel er under 0,2 kg N/ha/år, er det fastsatte beskyttelsesniveau mht. ammoniak overholdt, uanset hvor mange andre husdyrbrug, der påvirker naturarealet.

Påvirkning af ammoniakfølsomme naturtyper udenfor Natura 2000 områder (kategori 2 naturområder)

For naturområder i kategori 2 (§ 7 arealer udenfor Natura 2000 områder) gælder, at totalbelastningen i naturområderne ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år. § 7 arealer er højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha.

Der er ingen kategori 2 natur i nærheden. Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev, der ligger mere en 4 km nordvest for ejendommen.

Påvirkning af øvrige naturområder (kategori 3 naturområder)

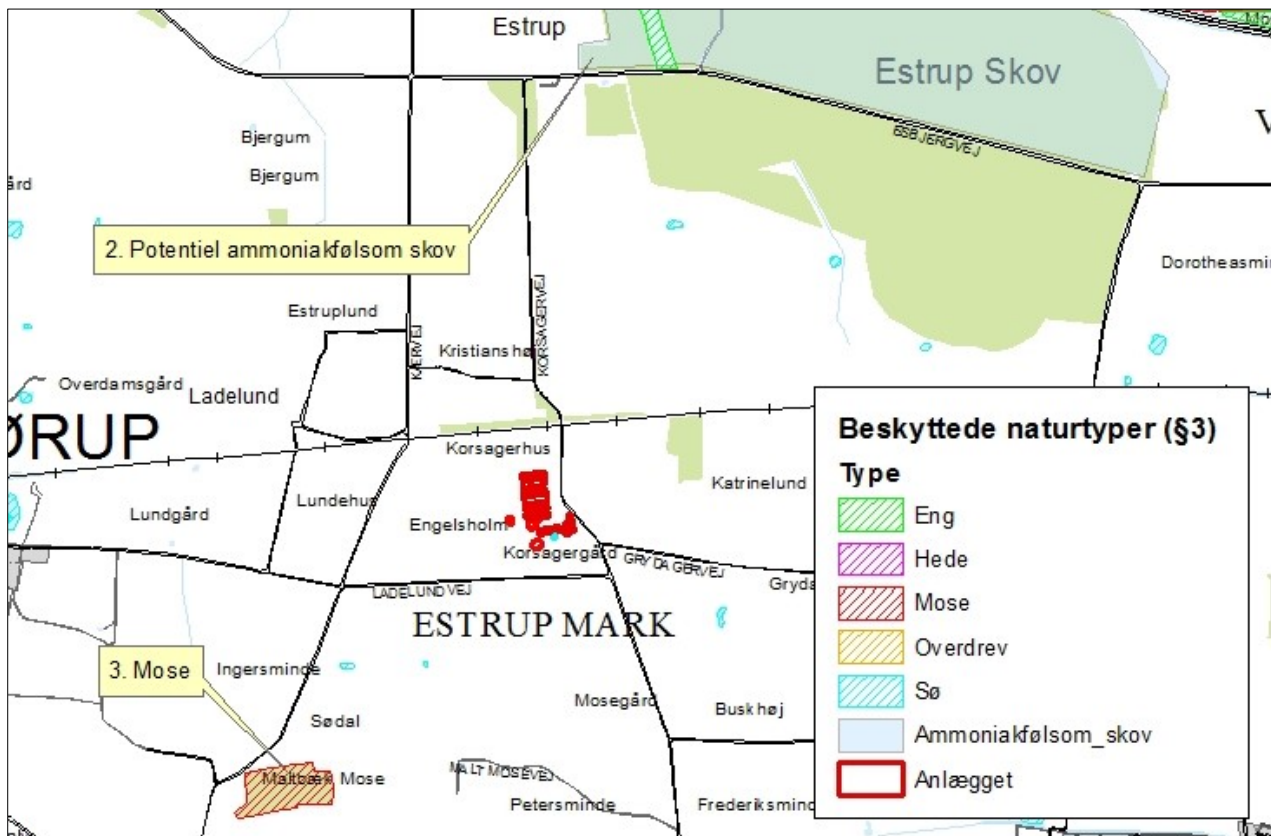
Kommunen skal jf. Husdyrgodkendelseslovens § 23 foretage en konkret vurdering af, om der forekommer andre naturarealer end ovennævnte ammoniakfølsomme naturtyper i kategori 1 og 2, som kan blive påvirket af ammoniakfordampningen fra ejendommens anlæg. De såkaldte kategori 3 naturområder.

For disse naturområder i kategori 3 gælder, at Kommunen skal tillade merdepositioner på 1,0 kg N/ha/år i forhold til ammoniak på naturtyperne. Kommunen kan efter en konkret vurdering tillade merdepositioner på over 1,0 kg N/ha/år. Kategori 3 natur er § 3 beskyttede heder, moser og overdrev samt ammoniakfølsomme skove, som ikke er omfattet kategori 1 og 2 natur.

Derudover fremgår det af § 3 i Naturbeskyttelsesloven¹¹, at der ikke må foretages en ændring i tilstanden af søer (>100 m²), vandløb, heder, ferske enge, strandenge, overdrev, moser og lignende.

Naturtyperne er vist i nedenstående figur og tabel.

¹¹ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, LBK nr. 933 af 24/09/2009
Miljøgodkendelse – Korsagervej 6, 6600 Vejen

Figur 6, kort over kategori 3 natur ved anlægget.

Nr.	Naturareal (DB_Ident)	Naturtype	Målsætning	Afstand fra anlæg	Belastning (kg N/ha/år)	
					Mer-	Total-
2		Potentiel ammoniakfølsom skov		1.200 m nord for anlægget	0,0	0,2
3	200099071	Mose	C	980 m syd for anlægget	0,0	0,1

Tabel 9. Beskyttede naturområder i nærheden af anlægget omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, DB_Ident er fra www.miljoportal.dk.

Naturkvalitetsplanlægning:	Faktaboks
I Ribe Amts naturkvalitetsplan 2006 er der udarbejdet en mål- og værdisætning for naturtyper jf. Naturtyper i Ribe Amt 2006. Rammer og retningslinjer for naturkvalitetsplanlægningen er videreført i Vejen Kommuneplan 2009-2021. A-målsatte områder er alle lokaliteter, der er A-værdisatte eller B-værdisatte lokaliteter, hvor der vurderes at være oplagte muligheder for naturforbedringer og/eller hvor der er landskabsbiologiske sammenhænge og/eller hvor særlige artsforekomster betinger, at der bør gøres en indsats. A-værdisatte lokaliteter har særlig høj naturværdi og B-værdisatte lokaliteter har middelhøj naturværdi. Inden for A-målsatte arealer gives normalt kun tilladelse til indgreb, som understøtter kvaliteten af den naturtype, der findes på arealet. B-målsatte områder er øvrige B-værdisatte lokaliteter, samt typisk de C-værdisatte lokaliteter, der indgår i væsentlige landskabsbiologiske sammenhænge. Der vil kun i særlige tilfælde kunne gives tilladelse til mindre indgreb efter konkret vurdering af indgrebets betydning for naturen. C-målsatte områder er typisk landskabeligt isolerede C-værdisatte lokaliteter (lokaliteter med begrænset naturværdi), hvor naturforbedring ikke vurderes at være realistisk. Der vil i særlige tilfælde kunne gives tilladelse til indgreb efter konkret vurdering. Målsætning: målsætningen for området som der stræbes imod. Værdisætning: den faktiske tilstand som området er vurderet til at have på nuværende tidspunkt. Fremadrettet vil Vejen Kommune arbejde for, at ABC-målsætningssystemet afløses af et nyt værdi- og mål-	

sætningssystem, hvor § 3-områderne værdisættes og målsættes efter den femtrins skala, som staten anbefaler i Danmarks Naturdata. Herved bliver det muligt at sammenligne naturområder på tværs af kommune grænser. Systemet inddeler naturtyperne i 5 tilstandsklasser: I – Høj, II – God, III – Moderat, IV – Ringe og V – Dårlig. Arealerne administreres ud fra det pågældende naturareals konkrete naturværdi, der vurderes i den enkelte sag ud fra registreringer af flora og fauna.

Merbelastningen til de to naturområder er under kravet om 1,0 kg N/ha/år i merbelastning. Vejen Kommune vurderer, at naturarealer, der ligger længere væk end de i tabellen nævnte naturarealer ikke vil blive belastet med over 1,0 kg N/ha/år, da beregningen til de nærmeste naturarealer ligger under 1,0 kg N/ha/år.

Der er registreret en del søer indenfor 1.000 m fra anlægget (figur 6). Det vurderes, at den primære risiko for næringsstofpåvirkning af søerne er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra de omkringliggende arealer. Søernes største trussel er tilførsel af fosfor, mens påvirkningen fra luftbåret ammoniak ikke vil være af betydning. Vejen Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen i forbindelse med påvirkning af søerne.

Arealernes påvirkning af natur, jord og vand

Påvirkninger fra udbringningsarealerne i eller op til Natura 2000 områder, § 7 arealer, § 3 arealer og næringsstofudvaskning til vandmiljøet vurderes i efterfølgende afsnit.

Arealvurdering nabokommune

Mark nr. 20-0 ligger i Varde Kommune, som i den forbindelse er blevet hørt. Varde Kommune har følgende høringssvar:

§ 21 høring Vejen Kommune, Korsagervej 6, 6600 Vejen

Varde Kommune har den 23. juli 2013 modtaget en anmodning om en § 21 høring fra Gitte Elgaard, Vejen Kommune. Et husdyrbrug på Korsagervej 6, 6600 Vejen søger miljøgodkendelse til udvidelse af dyreholdet. Miljøgodkendelsen omfatter et areal beliggende i Varde Kommune.

Konklusion

Vejen Kommune skal i miljøgodkendelsen stille vilkår der sikrer, at:

- 1. der ikke tilføres flere DE/ha eller kg N/ha, end det som er forudsat i ansøgningen*
- 2. at det ansøgte projekt ikke overstiger udvaskningen fra et planteavlssædskifte uden tilførsel af husdyrgødning.*
- 3. Der årligt skal etableres 26,0 % ekstra efterafgrøder udover de lovpligtige efterafgrøder.*

Hele høringssvaret fra Varde Kommune med redegørelsen fremgår af Bilag 3.

Sædskifte

Husdyrbruget anvender sædskifte S2 og S4 både som reference og ansøgt.

Sædskifte S2 og S4 er jf. Miljøstyrelsen¹² svinesædskifter med udvaskningsindeks på henholdsvis 93 og 98.

¹² Notat fra Miljøstyrelsen den 08.02.2012 om Standardsædskifter og referencesædskifter
Miljøgodkendelse – Korsagervej 6, 6600 Vejen

Sædskiftet er ikke anvendt som virkemiddel, men er en forudsætning for ansøgningen. Derfor stilles der ikke specifikt vilkår om anvendelse af S4.

Beskyttede naturområder

Foruden påvirkningen fra husdyrbrugets anlæg kan naturen også påvirkes med kvælstof fra ejendommens arealer. Det kan være i forbindelse med udbringning af husdyrgødning eller via gødningsholdigt overfladevand, der løber til naturarealet.

Ifølge Miljøstyrelsen¹³ kan der ved udbringning af flydende husdyrgødning ske påvirkninger af nærliggende naturområder på over 1 kg N/ha inden for 20 m fra udbringningsarealet. Miljøstyrelsen vurderer, at det ikke er muligt for kommunerne, at beregne en randpåvirkning fra udbragt husdyrgødning. Det vil dog være muligt at foretage en konkret vurdering af risikoen for ammoniakdeposition og påvirkning af gødningsholdigt overfladevand. Vurderes risikoen stor, kan der fastsættes krav om bræmmer, nedsat dyretryk, nedfældning i alle afgrøder eller lignende.

For at undgå tilstandsændringer af naturarealer foretager Vejen Kommune derfor en konkret vurdering af de naturarealer, der ligger inden for en afstand af 30 m fra udbringningsarealerne. Derudover foretager Vejen Kommune en konkret vurdering af særlige kvælstof-følsomme naturområder i en afstand af op til 100 m fra udbringningsarealerne.

Ejendommens udbringningsarealer ligger udenfor Natura 2000-områder. Nærmeste Natura 2000-område er nr. 86 (habitatområde nr. 75) – Vejen Mose - ca. 1,4 km nord for nærmeste udbringningsareal i Vejen Kommune. Vejen Kommune vurderer, at pga. den store afstand vil ammoniakdepositionen fra driften af arealerne ikke vil kunne påvirke Natura 2000-områder.

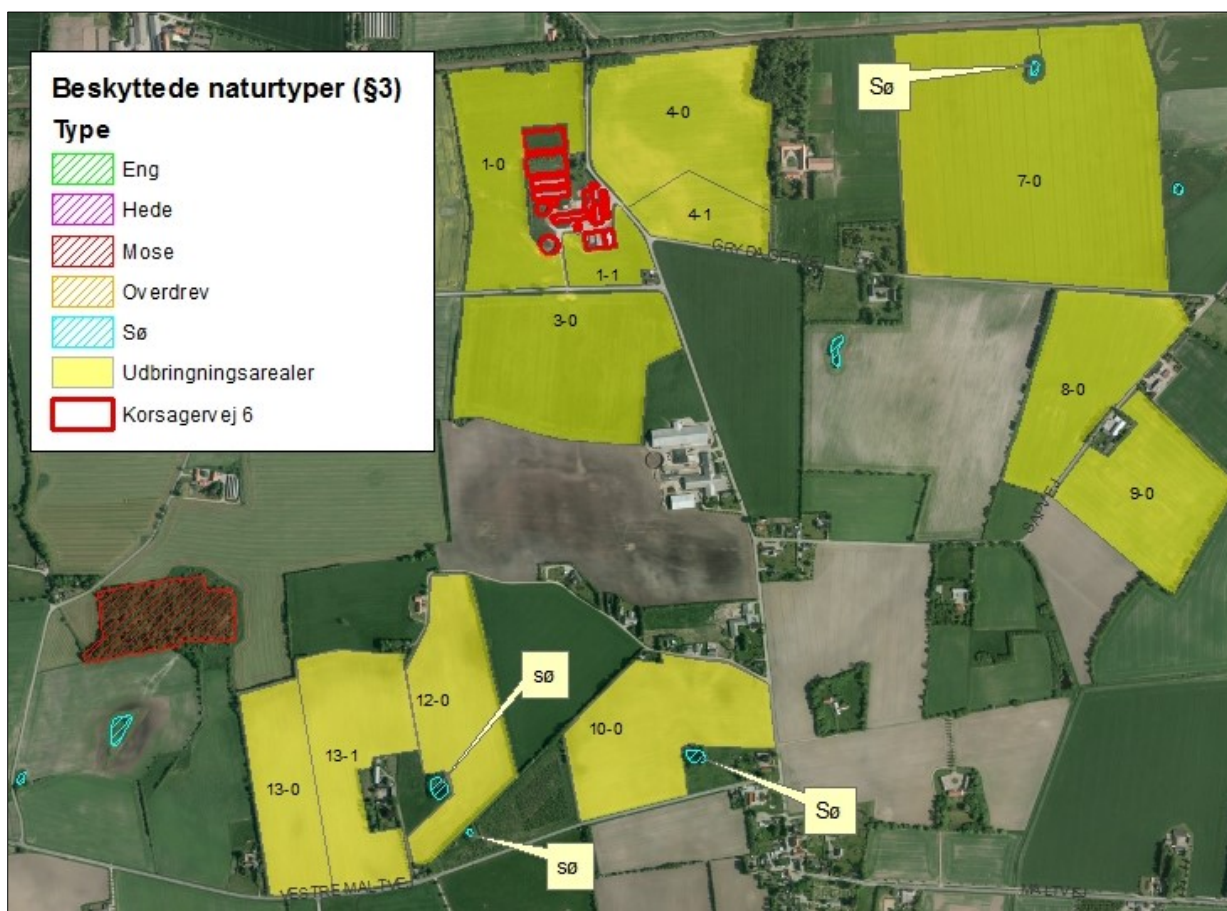
I Husdyrgødningsbekendtgørelsen er der krav om, at flydende husdyrgødning nedfældes, eller at der anvendes anden teknik med tilsvarende virkning på ammoniakfordampningen, hvis udbringningen sker på sort jord eller græsmarker.

Vejen Kommune gør opmærksom på, at udbringning af handelsgødning på beskyttede naturområder kræver en dispensation fra Naturbeskyttelsesloven. Der skal indsendes en særskilt ansøgning herom til Vejen Kommunes naturafdeling.

I nedenstående figur er vist beskyttede naturtyper, der potentielt vil kunne påvirkes af driften af husdyrbrugets arealer.

---

¹³ "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 6. juli 2009. Miljøgodkendelse – Korsagervej 6, 6600 Vejen

Figur 7. Beskyttede naturområder ift. udbringningsarealer.

Søerne, som er vist på ovenstående figur, er vandhuller beliggende i agerlandet. Hovedkilden til næringsstofberigelse af vandhullerne er overfladevand fra de dyrkede arealer. Vejen Kommune vurderer, at vandhullerne er potentielt yngle- og/eller rastelokalitet for en eller flere paddearter. Da der, ifølge den nye Randzonestrategi¹⁴, skal etableres 10 m randzone omkring søer over 100 m², vurderer Vejen Kommune, at vandhullerne er tilstrækkeligt beskyttet.

Det fremgår desuden af tilsendte markkort, at vandhullet/vandhullerne er adskilt fra udbringningsarealerne af en mindst 10 m bred bræmme.

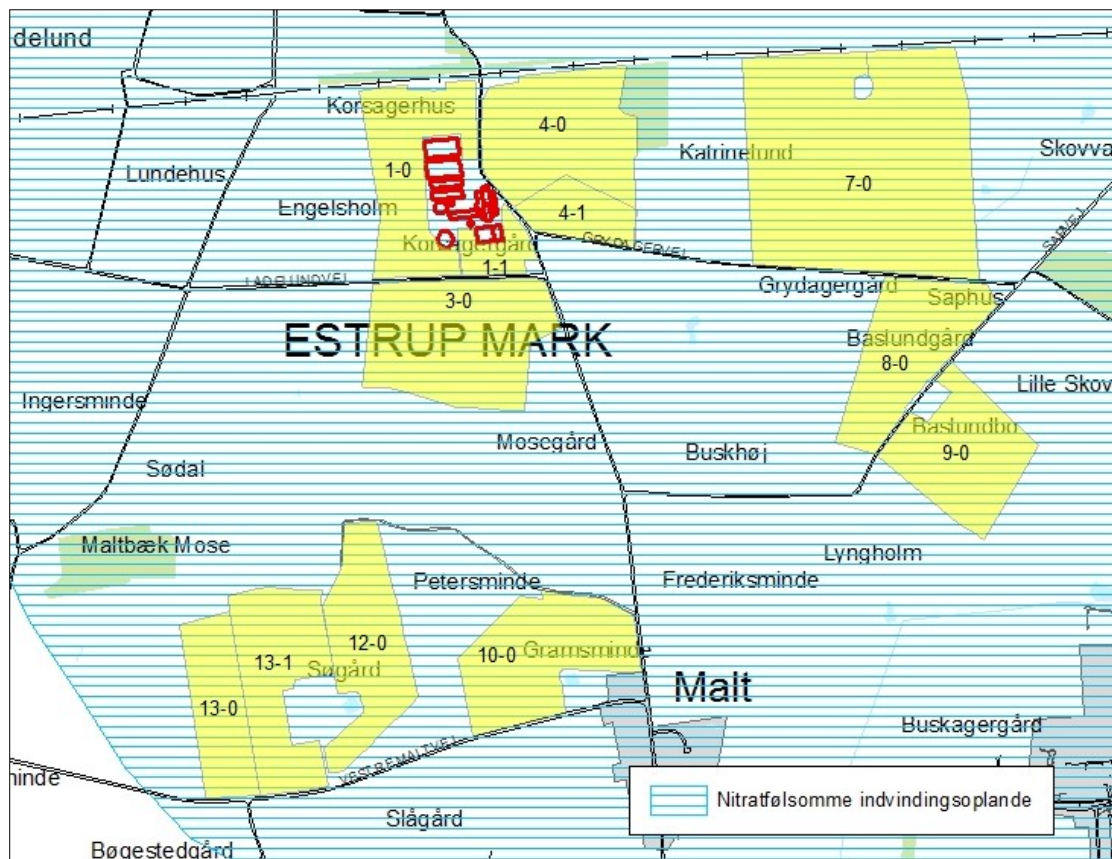
Nitratudvaskning til grundvand

Indsatsen for beskyttelse af grundvandet mod nitratudvaskning er i Husdyrgodkendelsesloven koncentreret om de arealer, der er placeret i nitratfølsomme indvindingsområder (NFI). Her er det ikke tilladt, at udvaskning fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat/l. Hvis udvaskningen i nudrift overstiger 50 mg/l må den ikke øges i ansøgt drift. Dette kaldes også "det generelle beskyttelsesniveau".

Når der er udarbejdet indsatsplaner i kommunen, er det indsatsplanens retningslinjer, der skal følges. Der er endnu ikke udarbejdet indsatsplaner i Vejen Kommune, der omfatter udbringningsarealerne for denne ejendom.

¹⁴ Lov om randzoner nr. 591 af 14. juni 2011 samt Lov om ændring af Lov om randzoner nr. 145 af 11. juni 2012
Miljøgodkendelse – Korsagervej 6, 6600 Vejen

Alle ejendommens udbringningsarealer på nær den forpagtede mark i Varde Kommune er placeret i NFI, se figur 8.

Figur 8. Arealernes placering i forhold til NFI.

For at overholde det generelle beskyttelsesniveau på maksimalt 62 mg nitrat/l, er det valgt som virkemiddel øges det samlede areal med efterafgrøder, ud over Plantedirektoratets krav¹⁵, med 26 %.

Nitratudvaskningen er i ansøgningen derefter beregnet til mellem 41 og 53 mg/l, hvilket er mellem 1 og 9 mg/l mindre i forhold til nudrift.

Kravet om, at der ikke må ske nogen øgning af nitratudvaskning til grundvandet, er dermed overholdt.

Der stilles vilkår til etablering af ekstra efterafgrøder.

For at beskytte grundvandet for punktbelastninger fra kvælstofudvaskning, stilles der vilkår om at der ikke må etableres markstakke med dybstrøelse og ensilage i NFI.

Nitrat til overfladevand

I Husdyrgodkendelsesloven er oplandene, der afvander til de Natura 2000-områder, der er mest sårbare over for nitratbelastning, inddelt i Nitratklasserne 1-3. Alle øvrige oplande er benævnt som nitratklasse 0.

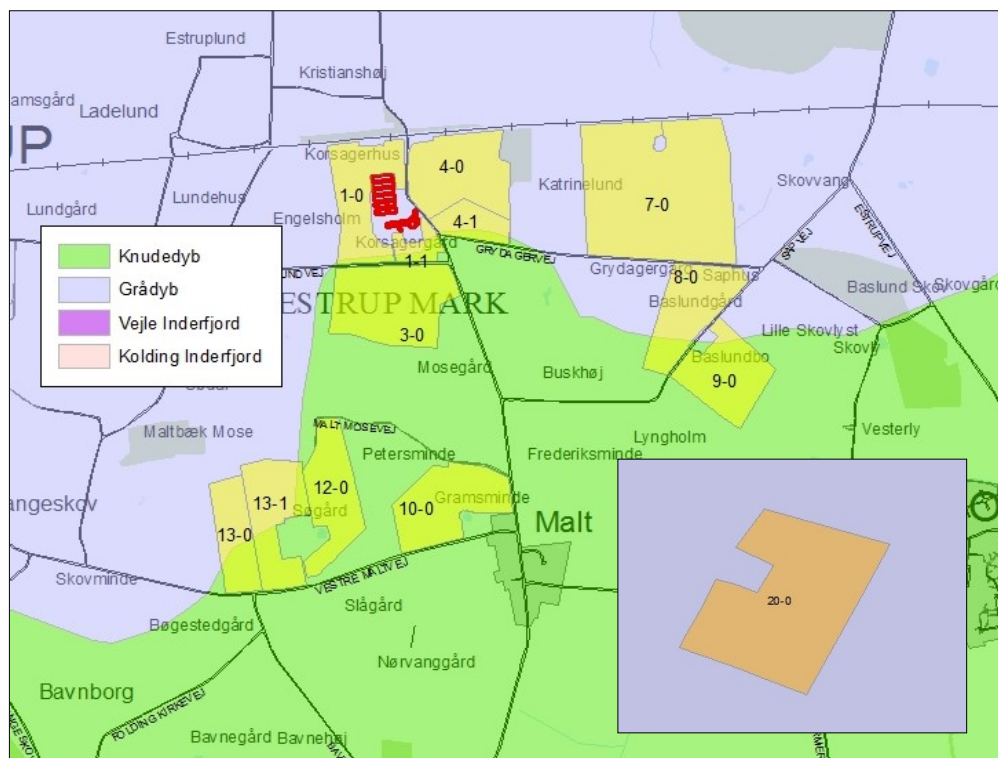
¹⁵ "Vejledning om gødsknings- og harmoniregler", Plantedirektoratet, www.pdir.fvm.dk.

Nitratklasser:	Faktaboks
Beskyttelsesniveau i forhold til nitrat - overfladevand	
Nitratklasse 0:	Ingen krav til et reduceret dyretryk
Nitratklasse 1:	Krav til et dyretryk svarende til 85 % af de generelle regler
Nitratklasse 2:	Krav til et dyretryk svarende til 65 % af de generelle regler
Nitratklasse 3:	Krav til et dyretryk svarende til 50 % af de generelle regler

Markerne 3-0, 10-0, og 12-0, samt dele af markerne 1-0, 1-1, 4-1, 8-0, 9-0, 13-0 og 13-1 svarende til 42,21 ha, afvander via en række mindre vandløbssystemer til habitatområdet Kongeå (H80)/Ribe Å og videre til Knudedyb i Vadehavet. Markerne 4-0, 7-0 og 10-0 og de resterende dele af markerne 1-0, 1-1, 4-1, 8-0, 9-0, 13-0 og 13-1 svarende til 58,36 ha, afvander via en række mindre vandløbssystemer til habitatområdet Sneum Å (H79), der afvander til Grådyb i Vadehavet. Mark 20-0 afvander via en række mindre vandløbssystemer til habitatområdet Varde Å (H76) og videre til Ho Bugt. Ho Bugt er udpeget som meget følsomt Natura 2000-område, og oplandet hertil er klassificeret som Nitratklasse 2. Ho Bugt indgår som en del af kystvandområdet Grådyb, som er en del af Vadehavet. Se figur 9.

Vadehavet er et Natura 2000-område, der er udpeget som habitatområde (H78) og som fuglebeskyttelsesområde (F57). Områdernes udpegningsgrundlag er vist i bilag 2.

Figur 9. Arealernes placering i forhold til udvaskning til kystvandsoplande.

Ingen af udbringningsarealerne i denne miljøgodkendelse ligger indenfor oplande, der er klassificeret som nitratklasse.

Der er ingen områder med en terrænhældning på over 6° fra udbringningsarealerne til nærliggende søer og vandløb. Vejen Kommune vurderer, at der ikke er risiko for overfladeafstrømning af husdyrgødning ned mod vandområder.

Som nævnt ovenover afvander ejendommens udbringningsarealer via Kongeå til Knudedyb og via Sneum Å til Grådyb og via Varde Å til Ho Bugt til Grådyb i Vadehavet.

De arter og naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget i og langs Kongeå, Sneum Å og Varde Å, Ho Bugt og i Vadehavet kan blive påvirket negativt af udvaskning af næringsstoffer fra ejendommens udbringningsarealer.

For at beskytte Ho Bugt mod udvaskning af nitrat er mark 20-0 på 9,63 ha placeret i Nitratklasse 2.

Arealer i Nitratklasse 2 må højst tilføres husdyrgødning svarende til 65 % af de gældende generelle harmoniregler (reduktionsprocent), eller der kan vælges andre projektilpasninger/virkemidler, der nedsætter udvaskningen af kvælstof tilsvarende.

Reduktionsprocenten i dette projekt er beregnet til 96,94 %, da 100,6 ha af udbringningsarealerne ligger i Nitratklasse 0, hvor der ikke er nogen restriktioner mht. udvaskning af kvælstof.

For at beskytte habitatområderne, må der ifølge Miljøstyrelsens notat om afskæringskriterier for nitrat¹⁶, ikke ske en stigning i udvaskning af nitrat i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug i et givent kystvandopland til et habitatområde, hvis dyretrykket i kystvandoplandet er stigende i forhold til 2007-niveauet. Derudover må udvaskningen fra husdyrbruget ikke overstige 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle kystvandopland, dog kun 1 %, hvis udvaskningen sker til et område, der er karakteriseret som lukket bassin og/eller meget eutrofieret.

Miljøstyrelsens seneste opgørelse fra 2007-2012 over ændring i dyretallet (målt i DE) viser, at der er sket en stigning i dyretrykket til hhv. Knudedyb og Grådyb. I oplandet til Knudedyb er dyretrykket steget med 0,7 %, mens det tilsvarende tal for Grådyb er 4,2 %. Der må derfor ikke ske en mer-udvaskning fra husdyrbruget.

For at sikre, at der ikke sker en mer-udvaskning fra husdyrbruget, skal udvaskningen i ansøgt drift svare til udvaskningen, hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning på et sædskifte tilpasset et planteavlsbrug.

Udvaskningen fra arealerne, hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning på et sædskifte tilpasset et planteavlsbrug, er beregnet til 62,5 kg N/ha (fiktiv ansøgning nr. 54810).

For at sikre, at der ikke sker mer-udvaskning, er det valgt at etablere 26 % ekstra efterafgrøder. I ansøgt drift er udvaskningen beregnet til at være 62,5 kg N/ha (DE_{reel}), hvilket er det samme som udvaskningen fra tilsvarende planteavlsbrug.

Der stilles vilkår til etablering af 26 % ekstra efterafgrøder.

Den kvælstofmængde, der udbringes med husdyrgødningen og senere udvaskes fra pløjelaget, er ikke lig med den mængde, der ender i vandmiljøet. I jorden omdannes nitrat til frit kvælstof ved denitrifikation. Jordens evne til at omdanne kvælstof kaldes reduktionspotential. Samtlige arealer har et reduktionspotential på 51-75 % jf. reduktionspotentialkort fra DMU¹⁷. Derfor vil højst 49 % af det udvaskede kvælstof ende i vandmiljøet. Det svarer til 3.375 kg N/år (30,6 kg N/ha).

---

¹⁶ Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven af 24. juni 2010

¹⁷ Danmarks Miljøundersøgelser, www.dmu.dk

Den samlede udvaskning til Ho Bugt udgør 1.759.000 kg N/år. Udvasningen fra husdyrbruget udgør derfor 0,02 % af den samlede udvaskning til Ho Bugt (3.375 kg N/110,2 ha*9,63ha /1.759.000 kg N).

Den samlede udvaskning til Knudedyb udgør 3.217.000 kg N/år. Udvasningen fra husdyrbruget udgør derfor 0,04 % af den samlede udvaskning til Knudedyb (3.375 kg N/110,2 ha*42,21 ha/år/3.217.000 kg N).

Den samlede udvaskning til Grådyb udgør 3.162.000 kg N/år. Udvasningen fra husdyrbruget udgør derfor 0,06 % af den samlede udvaskning til Grådyb (3.375 kg N/år/110,2 ha*52,36 ha/3.162.000 kg N).

Udvasningen overstiger ikke niveauerne for udvaskning, hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning. Desuden overstiger udvasningen ikke hhv. 5, 5, og 1 % af den samlede udvaskning til Grådyb, Knudedyb og Ho Bugt. På den baggrund vurderer Vejen Kommune, at bedriftens påvirkning i sig selv vil være helt uden betydning for Sneum Å, Vadehavet og de arter og naturtyper, der findes i områderne, uanset at der for Vadehavets vedkommende er tale om et sårbart Natura 2000-område.

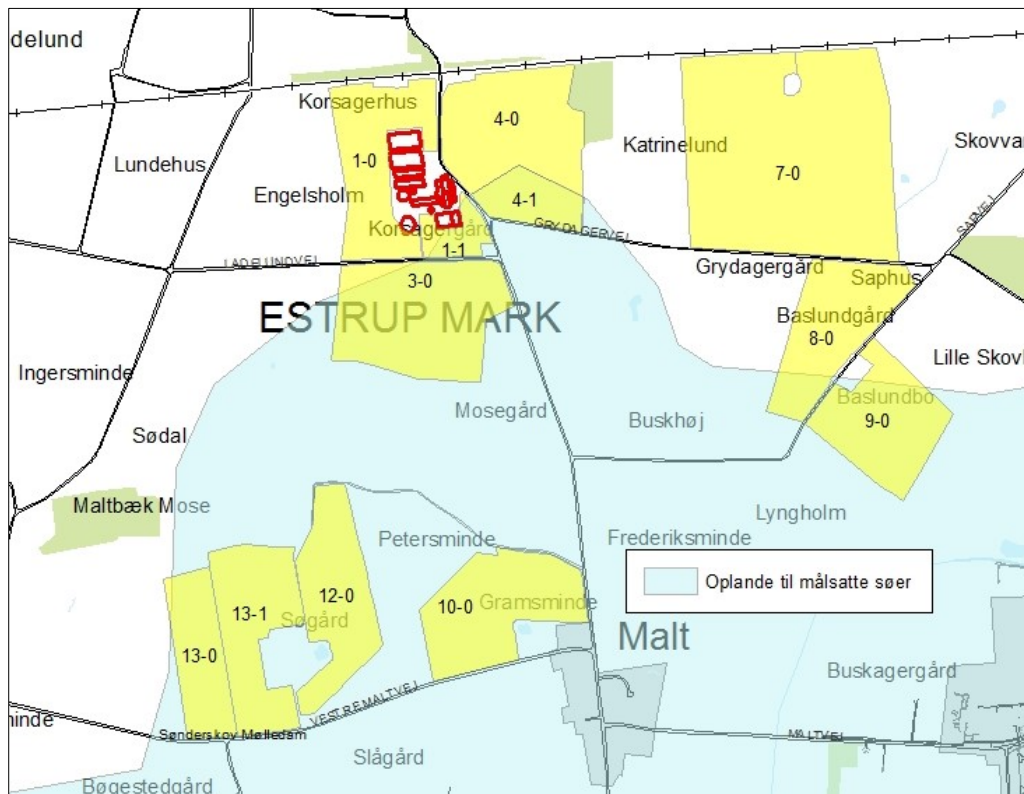
Fosfor

Husdyrgodkendelsesloven stiller krav om begrænsning af fosforoverskud til udbringningsarealer, der ligger indenfor områder, som afvander til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor. Kravene afhænger af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Desuden stilles krav til lavbundsarealer med lavt jernindhold (svarende til okkerklasse II-IV), der afvander til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor. Sådanne udbringningsarealer klassificeres i fosforklasse 1-3.

Fosforklasser:	Faktaboks
Drænede lerjorder med fosfortal på 4-6	Fosforklasse 1
Drænede lerjorder med fosfortal på over 6	Fosforklasse 3
Lavbundsarealer med okkerklasse II eller derover	Fosforklasse 2

Som beskrevet i afsnittet "Nitrat til overfladevand" afvander udbringningsarealerne via en række mindre vandløb til Vadehavet. Landbrugsarealer, som ligger udenfor oplande til et fosforoverbelastet Natura 2000 vandområde beskyttes jf. lovgivningen alene via harmonireglerne. Vadehavet er et Natura 2000-område, der i henhold til lovgivningen er udpeget som mindre sårbart overfor fosfor. I oplandet hertil er harmonikravet således alene beskyttelsesniveau for fosforoverskud.

Som nævnt i afsnittet "Nitrat til overfladevand" er fosfor som hovedregel det begrænsende næringsstof i søer men også i Ho Bugt. Hovedparten af fosfortabet fra landbrugsarealer sker fra kuperede marker i omdrift langs vandløb og fra drænede lavbundsarealer. Desuden kan der fra jorder med højt fosfortal ske en betydelig udvaskning af fosfor. Humusjord binder fosfor dårligt, mens fosfor bindes bedre i jorde med jern i oxideret form. Derfor er risikoen for udvaskning af fosfor særlig stor på lavbundsarealer med humusjord, hvor der er lavt jernindhold, dvs. på lavbundsarealer, som er omfattet af okkerklasse II eller derover.

Figur 10. Arealernes placering i forhold til søopland.

Markerne 1-1, 3-0, 4-1, 8-0, 9-0, 10-0, 12-0, 13-0 og 13-1 er helt eller delvist placeret i opland til en målsat fosforfølsom sø (Sønderkov Mølleå). Mark 4-1 er angivet at være drænet lerjord.

Sønderkov Mølleå er en typisk mølleå, der er opstået ved opstemning af Maltbæk Bæk. Søen er i dag næringsrig, med et veludviklet dyre- og planteliv. I 1995-96 blev Sønderkov Mølleå restaureret for at forbedre miljøtilstanden og for at uddybe søen.

Sønderkov Mølleå er søtype 9 (kalkholdig sø) og er i Forslag til Vandplan¹⁸ målsat med "godt potentiale", svarende til god økologisk tilstand, og et klorofylmål på 25 µg/l. Sønderkov Mølleå opfyldte i 2001 ikke målsætningen. Indholdet af klorofyl var i 2001 på 240 µg/l. Miljømålet relaterer sig alene til klorofylindholdet, men støtteparametrene fosfor og kvælstof angiver det forventede niveau ved det angivne klorofylindhold. Indholdet af total fosfor og -kvælstof var i 2001 på hhv. 180 µg/l og 3,4 mg/l (kravene for fosfor og kvælstof er til sammenligning hhv. 70 µg/l og 0,96 mg/l).

For at reducere udledningen af fosfor til søen fra de drænedde lerjorde har Vejen Kommune besluttet, at udbringningsarealer i opland til Sønderkov Mølleå skal vurderes som værende beliggende i fosforklasse.

Fosfortallet for mak 4-1 er ikke kendt, og den er placeret i fosforklasse 3, som en "worst case"-beregning.

Fosforklasse 3 stiller krav til fosforbalance på det pågældende udbringningsareal.

¹⁸ Forslag til Vandplan, Hovedvandopland 1.10, Vadehavet
Miljøgodkendelse – Korsagervej 6, 6600 Vejen

Beregninger i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet til maksimalt fosforoverskud er overholdt. Ejendommens dyrehold tilfører udbringningsarealerne i gennemsnit 32,0 kg P/ha/år, og der fraføres 19,9 kg P/ha/år med det valgte sædskifte, hvilket giver et overskud på i gennemsnit 12,1 kg P/ha/år.

Udbringningsarealerne afvander via en række mindre vandløb til Vadehavet. Vadehavet er et Natura 2000-område, der ikke er overbelastet med fosfor.

På baggrund af det oplyste for ejendommens udbringningsarealer, vurderer Vejen Kommune vedrørende beliggenhed, tildeling af husdyrgødning, gødningssammensætning, sædskifte m.v.:

- At der ikke vil være væsentlig risiko for erosion og overfladeafstrømning fra udbringningsarealerne til vandløb og grøfter.
- At husdyrbruget, ved overholdelse af den til enhver tid gældende natur- og miljølovgivning og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen, drives således, at påvirkningen af overfladevand fra udbringningsarealerne vil ligge på et acceptabelt niveau.
- At gennemførelse af projektet og den fremtidige drift af husdyrbruget ikke vil medføre forringelser af den nuværende miljøtilstand af overfladevand.

Det er kommunens vurdering, at Sønderkov Mølledam er beskyttet mod øget udvaskning af fosfor fra udbringningsarealerne i denne miljøgodkendelse gennem det valgte sædskifte. Vejen Kommune finder intet belæg for at skærpe beskyttelsesniveauet yderligere.

Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring landbrugsejendomme og deres tilhørende arealer. På baggrund af rapport fra DMU¹⁹ samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være vandflagermus, sydflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og grøn mosaikguldsmed. Heraf er odder, troldflagermus og vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbare.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter, som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg eller udbringningsarealer, men det kan ikke udelukkes, at én eller flere arter kan raste eller yngle i området.

Odderen lever i tilknytning til vådområder, og den findes i vandløb og især i moser og søer med store rørskovsområder. For at odderen kan trives i levedygtige bestande, skal der være vådområder med et højt naturindhold. Odderens yngle- og rasteområder knytter sig til moser, krat, skov eller andre uforstyrrede naturområder.

Markfirbenet findes spredt i landskabet på åbne, varme, solbeskinnede skrånninger med veldrænet jord og lav vegetation. Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger, som er af altafgørende betydning for arten.

---

¹⁹ Faglig rapport nr. 635 og nr. 322 fra Danmarks Miljøundersøgelser.
Miljøgodkendelse – Korsagervej 6, 6600 Vejen

Stor vandsalamander foretrækker rene, dybe vandhuller i eller nær skov. Uden for yngletiden lever salamanderne på land og gemmer sig om dagen under sten og træstammer og i gamle musehuller. De vandrer sjældent særlig langt fra vandhullerne.

Spidssnudet frø kan leve i mange typer af vandhuller og søer. Den er afhængig af, at vandhullet/søen er omgivet af fugtige udyrkede arealer som fødesøgnings- og rasteområde.

Andre paddearter som lille vandsalamander og skrubtudse er ikke opført på habitatdirektivets bilag IV, men de er fredede i Danmark. For disse arter gælder mange af de samme livsbetingelser, som nævnt for padderne ovenfor.

Grøn mosaikguldsmed yngler i søer og moser, der ikke er for næringsrige, og hvor solen kan skinne ned på vandoverfladen, ofte i skov. Grøn mosaikguldsmed lægger sine æg på planten krebseklo, og arten findes derfor kun på steder hvor denne plante findes.

Bortset fra ovennævnte har Vejen Kommune ikke kendskab til andre registreringer af planter og dyr, som er omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistepå eller i nærheden af husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer. Vejen Kommune vurderer, at en række af arterne med stor sandsynlighed forekommer i området.

Under forudsætning af at eventuelle stillede vilkår i afsnittene "Ejendommens påvirkning af beskyttet natur – ammoniak" og "Arealernes påvirkning af natur, jord og vand" overholdes, vurderer Vejen Kommune, at driften af arealerne ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle leversteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger eller fældes store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter.

Med de i godkendelsen stillede vilkår og i henhold til Habitatbekendtgørelsens § 11²⁰ vurderer Vejen Kommune, at udvidelsen ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder.

Hensynet til landskab, kulturhistorie og rekreative områder

Ejendommens nye anlæg skal vurderes i forhold til anlæggets udformning og placering i landskabet og de landskabelige værdier.

Anlæggets udformning

Ansøger beskriver følgende:

"Der bygges to nye haller. Hallerne skal være 38 m brede, 78 m lange og 7 m høje til kip. Der er 10 m mellem både eksisterende haller og mellem de to nye haller. Gavlene er rødbrune stålplader som de eksisterende haller. Siderne er hvide UV-plader med vinduer, og taget er eternittag med UV-lysplader. Se mere om UV på <http://www.tmink.dk/Klima-haller.59.aspx>

Der bliver ind- og udgang i siderne og de to nye haller forbindes med en overdækket køre- og transportvej."

---

²⁰ Bek. nr. 408 af 01.05.2007, "Udpegnings- og administration af internationale beskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter".

Anlæggets placering i landskabet

Anlægget ligger på den sydøstlige del af Holsted Bakkeø. Nord for ejendommen løber jernbanen i øst/vestlige retning. Terrænet er let kuperet, og landskabet er varieret med store og små skove, læbæltebeplantninger og landbrugsområder.

De nye minkhaller vil blive placeret langs Korsagervej, parallel med eksisterende bygninger.

Landskabelige værdier

Placeringen og udformningen af ejendommens nye anlæg skal vurderes i forhold til de landskabelige værdier jf. §§ 22 og 23 i Husdyrgodkendelsesloven – se tabel 10 og figur 11

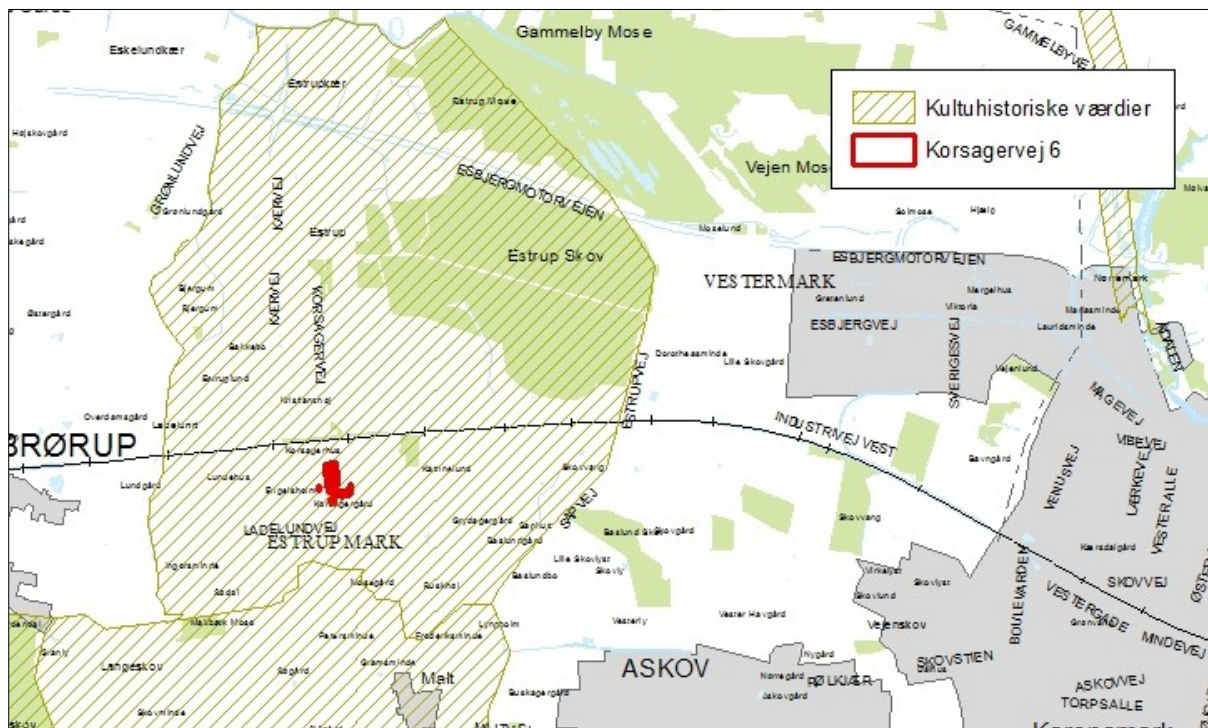
Udpegningerne er fra Kommuneplanen²¹. Landskabet og kulturhistoriske værdier bliver reguleret efter hhv. Naturbeskyttelsesloven og Museumsloven.

Kommuneplan	Udpegninger	Bemærkning	Nyt anlæg inden for udpegningen
3.5.1	Værdifulde landskaber*	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.5.2	Uforstyrrede landskaber*	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.5.3	Værdifulde geologiske beskyttelsesområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.4.3	Økologiske forbindelsesområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.4.1	Naturområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes. Sikre naturområder. Udpegningen i kommuneplanen indeholder også "særligt værdifulde naturområder"	Nej
3.3.1	Lavbundsarealer	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
4.2.1	Kulturhistoriske værdiområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes. Sikre kulturmiljøer, herunder Hærvejens kulturmiljø	Ja Herregårdslandskab med Estrup Hovedgård og Malt Kirke
4.2.1	Kirkeomgivelser	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
4.4.2	Rekreativ interesse	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.4.4	Natura 2000	Byggeri der ændrer udpegningen af Natura 2000 område ikke tilladt	Nej
Råstofloven	Udpegninger		Nyt anlæg inden for udpegningen
	Råstofgraveområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg	Nej
Naturbeskyttelsesloven	Udpegninger		Nyt anlæg inden for udpegningen
§ 17	Skovbyggelinjen*	Regulerer kun byggeri indenfor 300 m. Nødvendigt driftsbyggeri må foretages inden for beskyt-	Nej

²¹ Kommuneplanen 2009 – 2021 for Vejen Kommune, www.vejenkom.dk

		telseslinjen	
§ 16	Sø- og åbeskyttelseslinje*	Regulerer enhver ændring i tilstand inden for 150 m (også terrænændringer og tilplantninger). Nødvendigt driftsbyggeri må foretages inden for beskyttelseslinjen.	Nej
§ 18	Fortidsmindebeskyttelseslinje	Regulerer enhver ændring i tilstand inden for 100 m (også terrænændringer og tilplantninger). Der må ikke bygges eller plantes inden for beskyttelseslinjen.	Nej
§ 19	Kirkebyggelinje	Regulerer byggeri over 8,5 meters højde inden for 300 m	Nej
	Fredede områder		Nej
Museumsloven	Udpegninger		Nyt anlæg inden for udpegningen
§ 29a	Sten- og jorddiger	Må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra kommunen	Nej
§ 29e	Fortidsminder	Inden for en afstand af 2 meter fra fortidsmindet, må ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes	Nej

Tabel 10. Landskabelige udpegninger i forbindelse med nybyggeriet. *Værdifulde og uforstyrrede landskaber, skov-, sø- og åbeskyttelseslinjer har ofte ikke indflydelse på landbrugsbyggeri, men kan i særlige tilfælde have betydning for vurderingen. På grund af Vejen Kommunes beliggenhed inde midt i landet, vurderes ikke på kystnærhedszoner, strandbeskyttelseslinjer eller klitfredninger.

Figur 11. Anlæggets placering i landskabet.

Anlæggene er placeret inden for det kulturhistoriske værdiområde omkring herregårdsskabskab med Estrup Hovedgård og Malt Kirke. Området er karakteriseret ved, at der er spredte gårde, store og intensivt dyrkede marker, skove, enkelte alléer, gamle transparente hegn og stendiger. Vejen Kommune vurderer, at etableringen af minkhallerne ikke vil forringe det kulturhistoriske værdiområde, da de vil være en del af herregårdsskabskabet.

Der ud over skal der ifølge gældende bekendtgørelse om pelsdyrfarme m.v. § 6, etableres et 3-rækket læhegn omkring minkhallerne, som på sigt vil skjule hallerne.

Kulturhistoriske værdier i tilknytning til arealerne

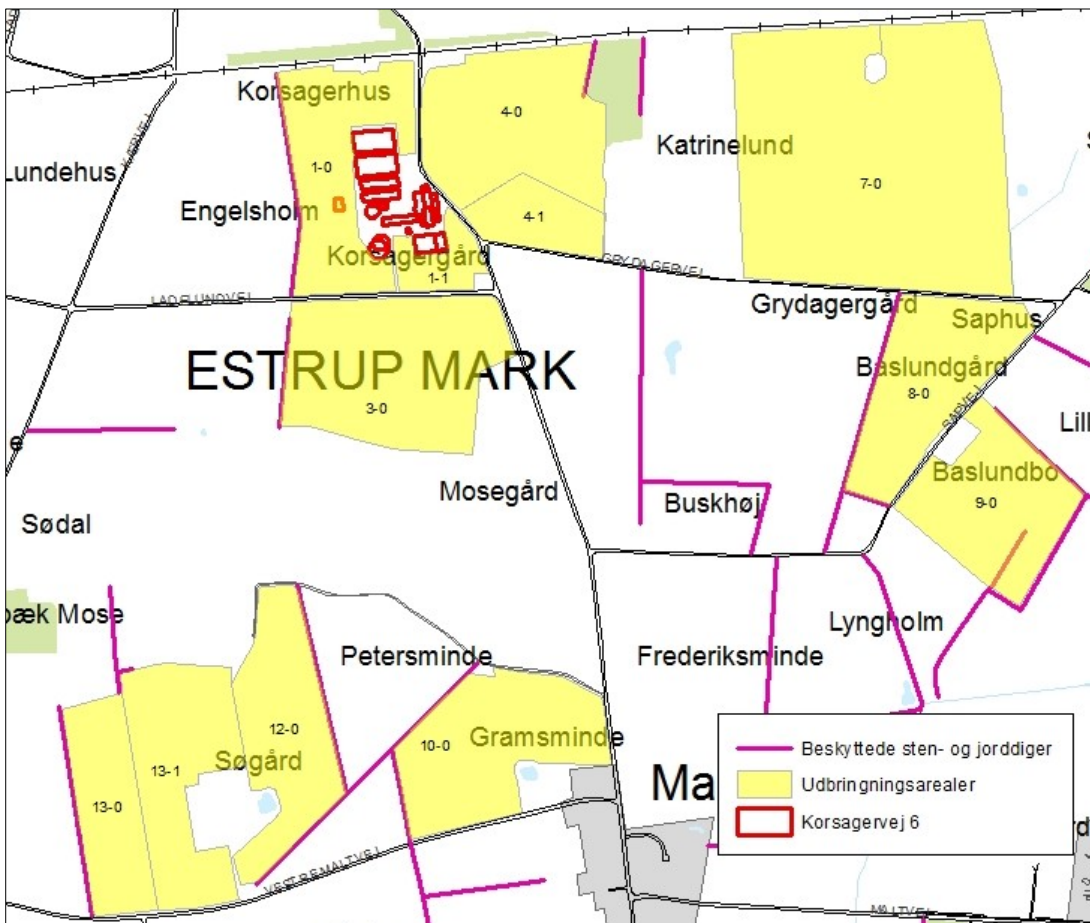
Der er registreret beskyttede sten- og jorddiger grænsende til følgende udbringningsarealer: 1-0, 3-0, 4-0, 8-0, 9-0, 10-0, 12-0, 13-0, 13-1. Se figur 12. Diget på mark 9-0 er fejlregisteret og eksisterer ikke, se figur 13.

Sten- og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumslovens § 29 a, må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra kommunen.

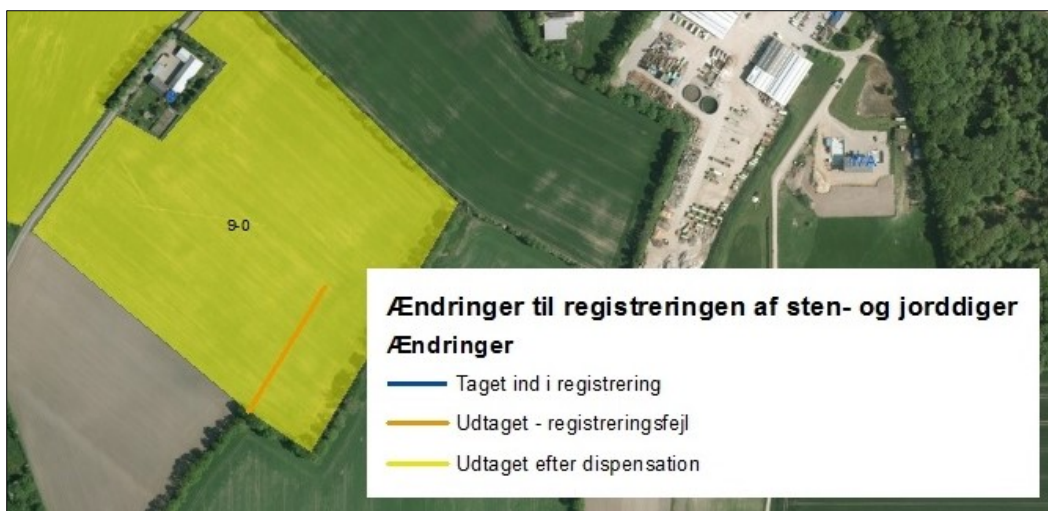
Der er ikke registreret fortidsminder på eller grænsende op til udbringningsarealerne. Se figur 12.

Fortidsminder, der er omfattet af bestemmelserne i Museumslovens § 29 e må ikke ændres. Dette vil sige, at alle foranstaltninger, der indebærer en påvirkning af fortidsmindernes indhold og overflade, ikke er tilladt. Endvidere må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes jf. § 29 f i Museumsloven indenfor en afstand af 2 meter fra fortidsmindet.

Vejen Kommune vurderer, at øvrige kulturhistoriske værdier ikke vil blive påvirket.

Figur 12. Arealernes placering i forhold til kulturhistoriske værdier

Figur 13. Diget på mark 9-0 er fejlregisteret og diget eksisterer ikke.

Husdyrbrugets ophør

Ansøger oplyser: *"Ved ophør af produktionen fra ansøgers side vil produktionen formentlig blive fortsat af en ny ejer. Hvis produktionen ophører, vil gødnings- og ensilageanlæg blive tømt og rengjort."*

Vejen Kommune stiller vilkår, ved ophør af driften. Herunder at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, dvs. alle opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og ejendommen skal fremgå i miljømæssig god stand.

Ved eventuelt ophør af produktionen, vil der efter Vejen Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget hvis:

- Staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt.
- Miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

Alternative muligheder

Ansøger har vurderet et 0-alternativ: *"Hvis ovenstående projekt ikke gennemføres vil be-driften med tiden blive mindre rationel, og husdyrproduktionen på ejendommen vil formodentlig helt ophøre. Det er ikke længere rationelt med 3 forskellige relativt små produktionsgrene på samme ejendom, og det ønskes derfor at satse på minkproduktionen."*

Sammenfatning

Vejen Kommune vurderer sammenfattende, at der kan meddeles godkendelse til projektet da:

- Husdyrbruget med de stillede vilkår kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.
- Projektet med de stillede vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

4 Øvrige forhold

Byggeri, vandindvinding og spildevandsafledning

Der kan være andre forhold, der skal søges om ved Vejen Kommune. Da projektet indeholder byggeri, skal der indsendes byggeansøgning til Vejen Kommune. Særskilt tilladelse til udledning/nedsivning af tagvand skal indhentes hos Vejen Kommune.

Høringsberettigede

Jysk Landbrugsrådgivning: lkn@jlbr.dk

Naboer og bortforpagtere af arealer:

Nina Larsen, Korsagervej 2, 6600 Vejen

Conni Klarskov Guldager, Korsagervej 8, 6600 Vejen

Kristian Henry Madsen, Gl. Grindstedvej 12, 7200 Grindsted

Kopimodtagere af afgørelsen

Varde Kommune, vardekommune@varde.dk

Naturstyrelsen Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe nst@nst.dk

Embedslægerne i Region Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe se syd@sst.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsted post@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø dnvejen-sager@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø dn@dn.dk Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N husdyr@ecocouncil.dk

Friluftsrådet, Scandiagade 13, DK-2450 København SV. Lokalafdeling: Friluftsrådet for Trekantområdet, att. Bent Holgersen, Hvedevænget 30, 6600 Vejen, holgersen@vejen-net.dk

Dansk Ornitologisk forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, lokalkontoret vejen@dof.dk

Museet på Sønderkov, post@sonderskov.dk

Bilagsoversigt

1. Klagevejledning.
2. Udpegningsgrundlag for de berørte Natura 2000-områder.
3. Arealhøring nabokommune Varde Kommune.
4. Fluebekæmpelse på minkfarme.

Bilag 1.

Klagevejledning, jf. "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" nr. 1572 af 20.12.2006.

Hvilke afgørelser, tilladelser og miljøgodkendelser kan påklages

Alle afgørelser, der er truffet af kommunen med hjemmel i "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" eller regler, der er fastsat med hjemmel i loven, kan jf. § 76 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en betingelse for Natur- og miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Nævnet vil efter modtagelsen af klagen sende en opkrævning på gebyret. Natur- og miljøklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og miljøklagenævnets hjemmeside (www.nmkn.dk). Gebyret tilbagebetales, hvis den, der klager, får helt eller delvis medhold i klagen.

Hvem kan klage

Klageberettiget er enhver med væsentlig interesse i sagens udfald, miljøministeren samt visse landsdækkende organisationer, jf. §§ 84-87.

Til hvem skal der klages

En klage skal stiles skriftligt til Natur- og Miljøklagenævnet, men sendes til Vejen Kommune, Rådhuspassagen 3, 6600 Vejen, som efter klageperiodens udløb sørger for at videresende klagen, sammen med det materiale, som har indgået i sagens vurdering til Natur- og Miljøklagenævnet, jf. § 77.

Klagefrist

Klagen skal være modtaget af Vejen Kommune senest 4 uger efter, at afgørelsen, tilladelsen eller miljøgodkendelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort f.eks. ved annoncering, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen, jf. § 79.

Hvis Natur- og Miljøklagenævnet modtager klager

Vejen Kommune vil i de tilfælde, hvor der klages over afgørelser, underrette ansøger herom, jf. § 83.

Domstolsprøvelse

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, jf. § 90.

Opsættende virkning

En klage over en afgørelse har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte tilladelsen eller miljøgodkendelsen, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Tilladelsen/godkendelsen må ikke udnyttes, hvis den indeholder placering af driftsbygninger væk fra de øvrige driftsbygninger, jf. § 81. Dette vil være angivet i afgørelsen.

Udnyttelse af en tilladelse eller miljøgodkendelse kan kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i tilladelsen eller miljøgodkendelse.

Bilag 2.

Udpegningsgrundlag for de berørte Natura 2000-områder.

Natura 2000-områdenr. 86: Vejen Mose

Området består af habitatområde nr. H75 og fuglebeskyttelsesområde nr. F54. Fuglebeskyttelsesområdet var oprindeligt udpeget for tinksmed, men arten er ikke længere på udpegningsgrundlaget.

Udpegningsgrundlag for habitatområdet Vejen Mose (H75)	
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Våd hede (4010) Tør hede (4030) Tidvis våd eng (6410) Nedbrudt højmoser (7120) Hængesæk (7140) Tørvelavning (7150) Ege-blandskov (9160) *Skovbevokset tørvemose (91D0)
Arter:	Trane

* Skovbevokset tørvemose er en prioriteret naturtype.

Natura 2000-områdenr. 87: Nørrebæk ved Tvilho

Området består af habitatområde nr. H76

Udpegningsgrundlag for Habitatområdet Nørrebæk ved Tvilho (H76)	
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Vandløb (3260) Våd hede (4010) Tør hede (4030) *Kildevæld (7220) Rigkær (7230)
Arter:	Bæklampret (<i>Lampetra planeri</i>) (1096) Blank seglmos (<i>Drepanocladus vernicosus</i>) (1393)

* Kildevæld er en prioriteret naturtype.

Natura 2000-området nr. 89: Vadehavet

Området består af habitatområde nr. H78 og fuglebeskyttelsesområde nr. F57.

Udpegningsgrundlag for habitatområdet Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde (H78)	
Naturtyper:	Sandbanke (1110) Flodmunding (1130) Vadeflade (1140) Lagune (1150) Bugt (1160) Rev (1170) Enårig strandengsvegetation (1310) Vadegræssamfund (1320) Strandeng (1330) Forklit (2110) Hvid klit (2120) Grå/grøn klit (2130) Klithede (2140) Havtornklit (2160) Grårisklit (2170) Skovklit (2180) Klitlavning (2190) Visse-indlandsklit (2310) Græs-indlandsklit (2330) Søbred med småurter (3130) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Våd hede (4010) Tør hede (4030) Kalkoverdrev (6210) Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410) Tørvelavning (7150) Rigkær (7230) Stilkege-krat (9190) Skovbevokset tørvemose (91D0)
Arter:	Havlampret (1095) Bæklampret (1096) Flodlampret (1099) Stavsild (1103) Laks (1106) Snæbel (1113) Marsvin (1351) Odder (1355) Gråsæl (1364) Spættet sæl (1365)

* Lagune, Grå/grøn klit, Klithede, Kalkoverdrev (kun vigtige orkidélokalteter), Surt overdrev, skovbevokset tørvemose og snæbel er alle prioriterede naturtyper/arter.

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområdet Vadehavet (F57)

Ynglefugle:	Klyde Hvidbrystet præstekrave Almindelig ryle Sandterne Fjordterne Havterne Dværgterne Splitterne
Trækfugle:	Bramgås Mørkbuget knortegås Lysbuget knortegås Gravand Pibeand Krikand Spidsand Skeand Ederfugl Sortand Strandskade Klyde Hjejle Strandhjejle Hvidbrystet præstekrave Lille kobbersneppe Stor regnspove Rødben Hvidklire Islandsk ryle Sandløber Almindelig ryle Dværgmåge

Natura 2000-området nr. 91: Kongeå

Området består af habitatområde nr. H80.

Udpegningsgrundlag for Habitatområdet Kongeå (H80)	
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Vandløb (3260) Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) Kildevæld (7220) Rigkær (7230)
Arter:	Havlampret (<i>Petromyzon marinus</i>) (1095) Bæklampret (<i>Lampetra planeri</i>) (1096) Flodlampret (<i>Lampetra fluviatilis</i>) (1099) *Snæbel (<i>Coregonus oxyrhynchus</i>) (1113) Odder (<i>Lutra lutra</i>) (1355) Laks (1106)

* Surt overdrev, kildevæld samt snæbel er alle prioriterede naturtyper/arter.

Vejen Kommune
Teknik & Miljø
Att.: Gitte Elgaard
ge@vejenkom.dk

§ 21 høring Vejen Kommune, Korsagervej 6, 6600 Vejen

Varde Kommune har den 23. juli 2013 modtaget en anmodning om en § 21 høring fra Gitte Elgaard, Vejen Kommune. Et husdyrbrug på Korsagervej 6, 6600 Vejen søger miljøgodkendelse til udvidelse af dyreholdet. Miljøgodkendelsen omfatter et areal beliggende i Varde Kommune.

Konklusion

Vejen Kommune skal i miljøgodkendelsen stille vilkår der sikre, at:

- 1.** der ikke tilføres flere DE/ha eller kg N/ha, end det som er forudsat i ansøgningen
- 2.** at det ansøgte projekt ikke overstiger udvaskningen fra et planteavlssædskifte uden tilførsel af husdyrgødning.
- 3.** Der årligt skal etableres 26,0 % ekstra efterafgrøder udover de lovpligtige efterafgrøder.

Teknik og Miljø

Toften 2
6818 Årre

Tlf. 79946800

www.vardekommune.dk
vardekommune@varde.dk

6. august 2013

Stine Bundgaard Pedersen
Direkte tlf. 79947115
E-mail: stla@varde.dk
Journalnr. 112989-13
Sagsnr. 13/10940

Redegørelse

Alle arealer i ansøgningen udgør 110,18 ha. Heraf udgør arealet beliggende i Varde Kommune i alt 9,63 ha. Arealet beliggende i Varde Kommune fremgår af figur 1.

Figur 1. Udbringingsareal beliggende i Varde Kommune

Ejerforhold

Mark nr. 20-0 ejes af Kristian Henry Madsen, Gl Grindstedvej 12, 7200 Grindsted.

Nitrat overfladevand

Udbringningsarealet der er beliggende i Varde Kommune, er beliggende i opland til meget sårbart Natura2000 område og i nitratklasse 2. Arealet afvander til Vadehavet og har et N-reduktionspotentiale på 51-75 %.

For arealer beliggende i nitratklasse 2 er der krav til reduktion af det udbragte antal DE til 65 % i forhold til det generelle harmonikrav. Det betyder at der maksimalt må udbringes 0,91 DE/ha uden brug af virkemidler, i forhold til det generelle harmonikrav på 1,4 DE/ha.

For alle arealerne omfattet af ansøgningen beregner ansøgningsystemet en gennemsnitlig reduktionsprocent på 96,9 %, og på den baggrund en maksimal gennemsnitlig tildeling af husdyrgødning til alle arealerne på 1,15 DE/ha. For at kunne dette ønsker ansøger at gøre brug af virkemidlet med etablering af ekstra efterafgrøder. Det betyder at udover de almindelige lovpligtige efterafgrøder, skal der årligt etableres 26,0 % ekstra efterafgrøder.

Nitrat til grundvand

Arealet i Varde Kommune er beliggende udenfor områder, der er udpeget som nitartfølsomt indvindingsområde. Der er derfor ikke behov for at stille skærpede vilkår vedrørende drift af arealet i Varde Kommune med henblik på beskyttelse af grundvandet.

Fosfor

Udbringningsarealet i Varde Kommune er beliggende udenfor fosforfølsomt område. Arealet i Varde Kommune kategoriseres dermed som fosforklasse 0. Der er derfor ikke behov for at stille skærpede vilkår til driften af arealet i Varde Kommune vedrørende fosfor ud over det, som følger af de almindelige harmoniregler.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Arealet i Varde Kommune er beliggende udenfor områder, som er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder.

Bilag IV-arter

Spidssnudet frø er almindeligt udbredt i Varde Kommune. For at sikre at frøens levesteder ikke bliver negativt påvirket af udbringning af husdyrgødning stiller Varde Kommune vilkår om at der skal etableres 2 m dyrkningsfrie bræmmer rundt om § 3-beskyttede søer. Der er ingen søer i forbindelse med udbringningsarealet i Varde Kommune.

Der er i området ca. 4,5 km sydøst for udbringningsarealet registreret en forekomst af birkemus, som er optaget på habitatdirektivets bilag IV. Det betyder, at Varde Kommune skal sikre artens levesteder i forbindelse med tilladelser og miljøgodkendelser. Varde Kommune vurderer at der ikke er typiske levesteder for birkemusen i tilknytning til udbringningsarealet, hvorfor der ikke vurderes at være behov for at stille specifikke vilkår med henblik på beskyttelse af birkemusen.

§3

Udbringningsarealet i Varde Kommune er ikke registreret som §3-beskyttet. Nord for udbringningsarealet ligger der en § 3 eng, som er C værdisat og B målsat samt ikke N følsom, se figur 2. Syd for udbringningsarealet er der ligeledes beliggende en § 3 eng, som er C værdisat og målsat samt ikke N følsom. Varde Kommune vurderer, at driften af udbringningsarealet ikke vil påvirke de to tilstødende engarealer negativt.

Figur 2. Udbringningsarealet i frohold til § 3 natur.

§7

En §3-beskyttet hede (G881_HE_4) er nærmeste § 7 område i Varde Kommune. Heden er beliggende ca. 2 km øst for udbringningsarealet. På grund af den store afstand fra udbringningsarealet i Varde Kommune til § 7 området, vurderer Varde Kommune, at markdriften ikke vil påvirke § 7 området negativt.

Fredede områder

Det nærmeste fredede område er beliggende ca. 1,5 km syd for udbringningsarealet. Varde Kommune vurderer på grund af den store afstand, at markdriften ikke vil påvirke det fredede område.

Fortidsminder

Der er ikke registreret beskyttede fortidsminder eller beskyttede sten- og jorddiger i forbindelse med udbringningsarealet i Varde Kommune.

Venlig hilsen

Stine Bundgaard Pedersen
Jordbrugsteknolog

RETNINGSLINIER FOR

FLUEBEKÆMPELSE PÅ PELTSDYRFARME

Det er næsten udelukkende "den lille stueflue" (*Fannia canicularis*), der er skyld i problemer med fluer på pelsdyrfarme. Fluelarverne lever og udvikler sig i gødningen fra minkene. Hvis fluerne får lov at yngle uforstyrret i gødningen under burene, og hvor der ellers er muligheder for små eller større samlinger af fugtig gødning, kan lille stueflue optræde i enorme mængder. Fluerne kan være til stor gene både i hallerne og beboelsen på selve farmen og ikke mindst hos naboerne. Foruden gødning fra mink og andre rovdyr kan lille stueflue også yngle i fjerkrægødning og i andet fugtigt, rådnet, organisk materiale.

Lille stueflue. Foto:SSL

Lille stueflue minder meget om stuefluen, men er mindre, kun 4-7 mm lang, og mere slank. Brystet har tre mørke længdestriber, der er tydeligst hos hunnen. Hannen har gennemskinnelige, gullige pletter på siderne af bagkroppen.

Biologi

Lille stueflues livscyklus er som mange andre fluers: æg → tre larvestadier → puppe → voksen flue. Fluen lægger æg i den fugtige gødning. Æggene klækker efter ca. 3 dage, og de små larver lever i den våde del af gødningen. De to første larvestadier varer kun nogle få dage hver. Tredje larvestadie er det længste og de store larver søger efterhånden mod mere tørre omgivelser og lever resten af tiden i mere tør gødning, i halmblandet gødning og i de øverste sandlag under og nær gødningen. Det er også her, at larverne forpupper sig, og klækningen til den voksne flue foregår. Pupperne er robuste over for tørre forhold men tåler til gengæld ikke fugtige omgivelser. Larverne – især de små – klarer sig kun i gødning, som føles fugtig, men kan ikke overleve i flydende gødning.

Larverne er hvide til gråbrune og har rækker af store børstelignende udvækster ned langs kroppen. Pupperne ligner store mørke larver. Foto: SSL

Udviklingen fra æg til voksen flue varer ca. en måned under normale danske vejrforhold i sommerhalvåret. Puppertiden er på mindst 10 dage. Den lille stueflue overvintrer enten i sidste larvestadie eller som puppe, idet larvens (puppens) udvikling går i stå. Om foråret, ofte på en varm dag i maj, klækker den første generations fluer samtidigt. Herefter klækker fluerne mere spredt indtil hen på eftersommeren (august), hvor der igen foregår en synkroniseret klækning, der resulterer i mange fluer.

Lille stueflue trives godt ved relativt lave temperaturer. Hannerne kan sværme, selv når luften er ret kølig, endda helt ned under 10°C. Larverne udvikler sig allerede ret hurtigt når temperaturen i gødnings-laget er oppe på 15°C, men de klarer sig skidt og dør, hvis temperaturen bliver højere end 30°C. Det samme gælder pupperne, som endda er endnu sårere over for høje temperaturer og kan have en høj dødelighed i de varmeste sommermåneder. Puppertiden er lang ved lave temperaturer, men det betyder ikke det store for overlevelsen, da pupperne er særdeles robuste over for kulde

I hallerne ser man ofte de store sværme af hanfluer under tagryggen, ved indgangsdørene eller andre steder, hvor der er lysgennemgang. Fluerne sætter sig sjældent på mennesker eller dyr, men sværmene kan alligevel være yderst generende. Fluerne vil derimod gerne sidde på nedhængende genstande, som hurtigt kan smudsas til af flueklatter. I varmt vejr opholder fluerne – især hunfluerne – sig gerne uden for hallerne. Herfra kan de søge indendørs i beboelser, der ligger inden for en radius af flere hundrede meter, og være til stor gene for beboerne.

Forebyggelse af flueproblemer

Den vigtigste måde at forebygge flueproblemer på er **udmugning og renholdelse** for gødning, foderrester og fugtig halm, da dette er hele grundlaget for fluernes udvikling. Det er de voksne fluer, som er problemet – men langt de fleste individer findes nede i gødningen og sandlaget som æg, larver og pupper. Og alle tiltag, som begrænser fluernes adgang til at lægge æg og larverne og pupperne i at udvikle sig, vil hjælpe på problemet.

På minkfarmene er man allerede nået langt i forebyggelsen af fluer ved at håndtere gødningen efter reglerne i Pelsdyrbekendtgørelsen. Bekendtgørelsen har generelle krav til opsamling og lagring af gødningen, hvis hovedformål er at nedsætte tabet af næringsstoffer til omgivelserne – og disse krav løser samtidig også en stor del af flueproblemet. Så stort set alle haller er i dag forsynet med gødningsrender, og gødningen bliver håndteret som gylle.

I Pelsdyrbekendtgørelsen er det i afsnittet "*Drift af pelsdyrfarme (§ 7)*" anført, at **der skal renses i, under og omkring burene mindst én gang om ugen**. Dette gælder uanset opsamlingsystem for gødning.

Med gødningsrender under burene er man allerede godt hjulpet på vej med effektivt at forebygge og forhindre, at fluerne yngler i den friske gødning. I denne type haller må man godt nøjes med at fjerne spildhalmen under burene én gang om måneden i sommerhalvåret og hver anden måned i vinterhalvåret (ifølge *Vejledning om pelsdyrfarme*). Men det er særdeles vigtigt, at man ugentligt sørger for at få fjernet den gødning, som havner ved siden af renderne. Selv små mængder gødning kan producere rigtig mange fluer – og gødning langs utilgængelige kanter og i kroge kan være steder, hvor larverne trives specielt godt.

I haller **uden gødningsrender** fjernes både gødning og spildhalm ugentligt. Under burene er der udlagt et **sandlag** (sand eller grus) på mindst 10 cm, som skal udskiftes mindst én gang om året. Udskiftningen af sandlaget bør af hensyn til fluebekæmpelsen ske i vinterperioden fra november til april måned. På den måde fjerner man en stor del af de larver og pupper, der overvintrer, og mindsker derved antallet af fluer, som klækker i april-maj måned ganske væsentligt.

Ifølge Pelsdyrbekendtgørelsen kan man undlade at gøre rent i burene hos avlstæver i perioden 25. april til 15. juli. I tilfælde, hvor der samler sig gødning på hvalpenet, vil fluerne yngle her, og man bør derfor være opmærksom på at rense eller udskifte disse net. Ligeledes er det vigtigt at være opmærksom på, om der er andre lokale områder på farmen, hvor der opstår specielt gode betingelser for flueproduktion, som man bør tage hånd om. For eksempel kan vandspild fra drikkeventiler være med til at forbedre fugtighedsforholdene for fluernes udvikling.

Den grundige årlige rengøring af haller, bure og redekasser har også betydning for den generelle forebyggelse af flueproblemer, dels ved at rene glatte overflader i burene er mindre tilbøjelige til at tilbageholde gødning, dels ved at overvintrende larver og pupper under burene bliver rensset væk.

Gødning, der fjernes fra hallerne bliver enten ført til lagring i en gyllebeholder eller på en mødding. På møddingen skal gødningen være dækket af mørk plastic eller lignende lufttæt materiale. Overdækningen forhindrer gødningsvarmen i at slippe væk, så æg, larver og pupper bliver dræbt af høj temperatur, og den hindrer æglægning samt klækning af fluer fra de pupper, der befinder sig i gødningen.

Vanding med **larvicider (larvebekæmpelsesmidler)** kan hjælpe med til at forebygge flueplage, når man anvender dem i sammenhæng med grundig udmugning og rengøring. Midlerne forhindrer fluelarverne i at udvikle sig til voksne fluer ved at forstyrre deres hudskifte og forpupning. Selvom der er gødningsrender, kan larvemidler være et vigtigt og nødvendigt supplement til renholdelsen under burene. De bruges f.eks. på steder, hvor gødningen havner ved siden af renderne, og indretningen gør det vanskeligt at rense helt i bund. Larvicidet udvandes et par dage efter, at halm og gødning er fjernet under burene. Det kan gøres med en almindelig vandkande eller en sprøjte med lavt tryk og store dråber efter anvisningerne på etiketten. Larvicider, som er godkendt til brug på minkfarme, er vist i fortegnelsen på sidste side.

De bedste tidspunkter at behandle med **larvucid** er i maj/juni og igen i august/september. På disse tidspunkter er fluelarverne i god vækst og derfor maksimalt følsomme. Maj/juni-behandlingen rammer afkommet af årets første generation fluer og august/september-behandlingen rammer de larver, som ellers vil overvintrere og lægge grunden til næste års flueproblemer. Man opnår den bedste effekt af en behandling ved at udføre den som to gentagne vandinger med 14 dages mellemrum. Hvis der endnu ikke er etableret gødningsren-

der, vander man i cirka én meters bredde under alle rækker. I haller medgødningsrender eller tæt bund behandler man der, hvor man skønner, eller erfaringsmæssigt ved, at fluerne har mulighed for at yngle. Hvis der er områder ved møddingen, hvor larverne kan udvikle sig, kan man også bruge larvicid her.

Bekæmpelse af voksne fluer

I praksis kan det være umuligt, at klare hele flueproblemet alene med de forebyggende metoder – og man må så supplere med aktivt at bekæmpe de voksne fluer. Der findes forskellige typer kemiske bekæmpelsesmidler, Miljøstyrelsen har godkendt til formålet – og hvilke man foretrækker at bruge må afhænge af situationen og de aktuelle forhold. De godkendte midler er vist i fortegnelsen på næste side. Det er vigtigt at følge doserings- og brugsanvisning på etiketten for det enkelte produkt. Midlerne mod de voksne fluer kan opdeles i **smøremidler, forstøvningsmidler/aerosoler** og **sprøjtemidler**.

Smøremidler består af sukker, som er tilsat en fluegift. Fluerne bliver dræbt, når de æder af midlerne og færdes på dem. Man bruger smøremidlerne strategisk ved at anbringe dem på de steder, hvor fluerne helst vil søge hen, og mange fluer samles. Det er gerne tæt ved dyrene, på solbeskinnede vægge, på snore, ved vinduer og lignende steder. Med en pensel kan midlet smøres på stolper, udvendigt på redekasser, på plader ophængt over gangene og på vægge – så tæt på dyrene som muligt men uden for deres rækkevidde. På flader opnår man den bedste effekt ved at påføre midlet i smalle lodrette striber. Man kan også behandle på snore, som er monteret til formålet hen over/langs rækkerne. I handlen findes også færdige plader til ophængning, der allerede er behandlet med smøremiddel i granulatform. Smøremiddel findes også som løst granulat, som man skal anbringe i små bægre, hvis man i enkelte tilfælde foretrækker at bruge det direkte uden at røre det op med væske.

Smøremidlerne er langtidsholdbare og er velegnede til løbende at holde antallet af voksne fluer nede gennem hele sommerhalvåret. Smøremidlet på de forskellige overflader bliver spist, slidt af, støvet til og mister på andre måder effektivitet og skal derfor normalt fornyes mindst en gang om måneden. Med smøremidler bliver kun et relativt lille areal af overfladerne i hallerne behandlet. Til gengæld bliver fluerne ramt af en høj dosis gift, når de æder af midlet. Det giver en lav risiko for, at fluerne udvikler resistens, på trods af at midlerne er langtidsholdbare.

Forstøvningsmidler/aerosoler tågesprøjtes ud i luften og virker øjeblikkeligt, men har ingen langtidsvirkning. Fluerne lammes og dør, når de rammes direkte af de små svævende dråber. Midlerne kan kun anvendes i stille vejr, medmindre hallen kan lukkes helt af. Aerosolerne kan anvendes både i beboelse og stalde. Den meget hurtige nedbrydning af midlerne betyder, at der er lav risiko for, at fluerne udvikler resistens over for dem.

Sprøjtemidler anvendes til behandling af overflader ved påsprøjtning med stor dråbestørrelse, og fluerne dør, når de kommer i kontakt med de behandlede flader. Midlerne har en vis langtidsvirkning, som dog i praksis vil afhænge af de typer overflader, som de er sprøjtet på. Sprøjtemidlerne kan bruges på flader, som fluerne ynder at kravle omkring på eller hvile på – men kun på steder, som minkene ikke kommer i berøring med. Sprøjtemidler nedbrydes langsomt og bør kun anvendes i begrænset omfang, da fluerne ellers hurtigt vil blive resistente, og effekten derfor kraftigt forringet.

Ud over de kemiske midler, kan man også bruge ugiftige **klæbesnore/limsnore** til at formindske antallet af voksne fluer. Snorene skiftes, så tit det er nødvendigt, når de er fyldt med fluer og/eller støvet til.

Links:

Pelsdyrbekendtgørelsen, Vejledning om pelsdyrfarme og anden lovgivning og information om pelsdyrfarme: <http://www.mst.dk/common/404.htm>

Dansk Landbrugsrådgivning: <http://www.landbrugsinfo.dk/pelsdyr/Sider/Startside.aspx>

Miljøstyrelsens oversigt over godkendte bekæmpelsesmidler:

<http://www.mst.dk/common/404.htm>

Det kan være lidt vanskeligt, at få alle relevante midler (og kun relevante midler) vist med de enkelte søgekriterier. Man kan få de fleste frem ved at bruge søgerubrikken anvendelse og her f.eks. søge på "stalde". Man kan også prøve at søge på "fluer" eller "fluelarver".

Skadedyrlaboratoriets vejledning om lille stueflue i beboelse:

<http://www.dpil.dk/dpil2005/pdf/lillestueflueibeboelse2008.pdf>